

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 306)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	2. december 1999

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 10. december 1999 - dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 13. - 14. december 1999 - fremsendes vedlagt Miljø- og Energiministeriets notat over de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (miljøministre) den 13. - 14. december 1999

-

AKTUELT NOTAT

1. Forslag til Rådets henstilling om mindstekrav for miljøinspektion i medlemsstaterne(side 1)
2. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om ændring af direktiv nr. 88/609 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg(side 5)
3. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om vurdering af bestemte planers og programmers virkning på miljøet(side 13)
4. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om grænseværdier for benzen og carbonmonoxid i luften(side 23)
5. Rådskonklusioner - Forhandlinger om Biosafery protokollen(side 27)

6. Global Assessment af det 5. miljøhandlingsprogram samt sektor og miljø indikatorer(side 29)
7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om nationale emissionslofter og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om grænseværdier for ozon og Forslag til direktiv om luftens indhold af ozon(side 38)
8. Fællesskabets kemikaliestrategi(side 45)
9. Kommissionens arbejdsprogram(side 45)

SAMLENOTAT

MILJØSTYRELSEN6.
kontor J.nr.
M.111/17-0173EJJ/6

Den 2. december 1999

**VEDRØRENDE RÅDSMØDE (MILJØ) DEN 13. og 14. december
1999**

—

**Ad punkt 1 - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets henstilling om
mindstekrav for miljøinspektioner i medlemsstaterne**

—
KOM (1998) 772 endelig udgave

Revision af grundnotat

1. Status

Kommissionen har den 17. december 1998 oversendt ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk.1 i TEF, tidligere artikel 130.S, stk. 1,) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189 B).

Forslaget er udarbejdet på grundlag af et dokument om minimumskriterier for miljøtilsyn, udarbejdet og færdiggjort i november 1997 af IMPEL (Den Europæiske Unions net for gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivning). IMPEL blev oprettet i 1992 med baggrund i Den Europæiske Unions 5. miljøhandlingsprogram med det formål på medlemslandsbasis at udveksle oplysninger og erfaringer om gennemførelsen, anvendelsen og håndhævelsen af fællesskabets miljøpolitik.

Forslaget ligger desuden i forlængelse af Kommissionens meddelelse til Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Parlamentet om gennemførelse af Fællesskabets miljølovgivning af 5. november 1996 og Rådets i denne anledning vedtagne

resolution af 7. oktober 1997 om affattelsen, gennemførelsen og håndhævelsen af Fællesskabets miljølovgivning. Rådet opfordrer heri Kommissionen til at foreslå mindstekrav og/eller retnings linier for miljøinspektionsopgaver med henblik på at sikre en ensartet anvendelse og håndhævelse i medlemslandene, baseret på IMPELs arbejde.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 26.april 1999.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Europa-Parlamentet har den 27 september 1999 meddelt resultatet af sin førstebehandling af forslaget, hvor forslaget blev vedtaget med ændringer.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af fælles holdning på Rådsmødet (miljø) den 13.-14 december 1999.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag.

Formålet med henstillingen er gennem mindstekrav til miljøinspektioner at øge overholdelsen af og bidrage til en ensartet gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets miljølovgivning i alle medlemsstater.

Forslaget sigter på en fælles standard for miljøtilsyn af industrialanlæg og andre virksomheder og anlæg, omfattet af krav om godkendelse, tilladelse eller licens i henhold til Det Europæiske Fællesskabs lovgivning, (såkaldt 'kontrollerede anlæg').

Kommissionen har defineret anvendelsesområdet for sit forslag til at omfatte industrialanlæg og andre virksomheder og anlæg, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse eller licens i henhold til Det Europæiske Fællesskabs lovgivning. Formuleringen af selve bestemmelsen i Kommissionens forslag er ikke umiddelbart klar, men det synes at fremgå af de forklarende bemærkninger (afsnit 1.2 tredje afsnit, afsnit 3.2) at alle aktiviteter, der i henhold til EU- re glerne kræver godkendelse, er omfattet.

Det antages at dreje sig om for eksempel:

- anlæg omfattet af godkendelsesordningen i direktivet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening,
- udledning af farlige stoffer til vandmiljøet,
- affaldsaktiviteter omfattet af rammedirektivet og af farligt affaldsdirektivet (91/689/EØF),
- luftforurening fra industrialanlæg
- store fyringsanlæg,
- nye kommunale forbrændingsanlæg,
- forbrænding af farligt affald.

Forslaget sigter endvidere på, at miljøinspektioner blandt andet kommer til at omfatte tilsynsbesøg, miljøkvalitetsovervågning, vurderinger i forhold til miljørevisionsrapporter og miljøredegørelser, efterprøvning af egenkontrolresultater samt vurdering af virksomhedernes drift.

Forslaget bygger på, at der på nationalt, regionalt eller lokalt plan skal udarbejdes miljøinspektionsplaner, som forholder sig til overholdelse af EF-retskravene, samt foretager kortlægning af kontrollerede anlæg og vurdering af de større miljøproblemer i planområdet. Planerne skal som minimum dække et afgrænset geografisk område og en tidsperiode på højst ét år samt både indeholde programmer for rutinemæssige tilsynsbesøg og bestemmelser og procedurer for ikke rutinemæssige tilsynsbesøg.

Forslaget anviser, at der bør følges en integreret fremgangsmåde, hvor hele spektret af miljøvirkninger undersøges, og hvor effektiviteten af gældende krav i godkendelser, tilladelser eller licenser vurderes.

Forslaget foreskriver, at der for hvert tilsynsbesøg skal udfærdiges en rapport, der redegør for, hvorvidt der er overensstemmelse med EF-retskravene, eller om der kræves yderligere handlinger i form af håndhævelsesskridt, sanktioner, ændringer i godkendelser e.l. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre at inspektionsmyndigheden laver opfølgning herpå, - også når det gælder afbødning af risici for ulykker.

Forslaget til henstilling indeholder endvidere en pligt for medlemslandene til senest to år efter henstillingens ikrafttræden at forelægge en rapport for Kommissionen, der redegør for hvordan henstillingen er blevet fulgt, herunder følgende oplysninger:

- kvantitative data om personale og ressourcer i inspektionsorganet,
- detaljerede oplysninger om inspektionsorganets rolle og arbejde med fastlæggelse og gennemførelse af relevante inspektionsplaner,
- sammenfattende oplysninger om de udførte inspektioner, herunder antallet af tilsynsbesøg og inspicerede kontrollerede anlæg (efter type) og anslået tidsrum for hvornår alle kontrollerede anlæg af den pågældende type vil være inspiceret,
- graden af de kontrollerede anlægs overensstemmelse med EF-retskrav,
- resume af de truffne foranstaltninger,
- evaluering af fordele og ulemper ved inspektionsplanerne samt anbefalinger til fremtidige planer.

Kommissionen vil på denne baggrund foretage en vurdering af effekten af denne henstilling med henblik på at videreudvikle mindstekravene i lyset af de indhøstede erfaringer, herunder IMPELs arbejde.

2.2 Europa-Parlamentets vedtagelse.

Europa-Parlamentet har grundlæggende tilsluttet sig indholdet i forslaget, men samtidig vedtaget en række ændringsforslag.

Det vigtigste af disse er et forslag om at dokumentet skal være et direktiv i stedet for en henstilling. Herudover har Parlamentet vedtaget, at Kommissionen i samarbejde med IMPEL og Miljøagenturet skal udarbejde minimumskriterier for

kvalifikationer hos miljøtilsynsmedarbejdere og at medlemslandene sammen med IMPEL og støttet af Kommissionen skal udarbejde uddannelsesprogrammer for disse.

2.3. Kommissionens endelige forslag.

Kommissionen har ikke ønsket at ændre forslaget til et direktiv, idet der er tale om nogle ret så detaljerede anbefalinger, som ikke umiddelbart vil kunne indpasses i alle medlemslandes regler for miljøtilsyn. Til gengæld har Kommissionen været imødekommende overfor de øvrige ændringsforslag fra Parlamentet, herunder udarbejdelse af minimumskriteriet for kvalifikationer hos miljøtilsynsmedarbejdere.

2.4. Formandsskabets forslag.

Formandsskabet har på baggrund af forhandlinger i Rådets miljøgruppe udarbejdet et forslag, der ligger tæt op ad Kommissionens forslag, og stadig har status som en henstilling.

3. Nærhed og proportionalitet

Nærhed og proportionalitetsprincippet vurderes af Kommissionen overholdt, idet samarbejde internationalt er nødvendigt for at øge overholdelsen af og bidrage til en ensartet gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets miljølovgivning.

4. Konsekvenser for Danmark

Kommissionens forslag er udformet som en henstilling og dermed vejledende .

Forslaget til mindstekrav for miljøinspektioner bygger i vidt omfang på bl.a. danske erfaringer og praksis i forbindelse med udviklingen af miljøtilsynet og håndhævelsen af miljøbeskyttelseslovgivningen. Af samme grund lever amternes og kommunernes praksis omkring miljøtilsyn allerede i dag op til anbefalingerne i Kommissionens henstilling.

Retningslinierne for tilrettelæggelsen af miljøtilsynet er dog ikke indarbejdet i selve miljøbeskyttelseslovgivningen. Den nuværende praksis hviler hovedsageligt på Miljøstyrelsens vejledninger for miljøtilsyn og håndhævelse eller på samarbejdsaftaler mellem de kommunale organisationer og Miljøstyrelsen, f.eks. aftalen om minimumsfrekvenser for kommunernes miljøtilsyn.

Dette anses imidlertid for tilstrækkeligt til, at Danmark fuldt lever op til Kommissionens forslag til henstilling, hvorimod et direktiv ville betyde, at der skulle udstedes en bekendtgørelse med mere detaljerede retningslinier og regelsæt for miljøtilsynet.

Forslagets henstilling om rapportering til Kommissionen efter 2 år svarer indholdsmæssigt til den rapportering af oplysninger, som allerede er indeholdt i bekendtgørelsen om tilsynsberetninger og den årlige tilsynsrapport. Eneste forskel er, at det med henstillingens afgrænsning kan blive nødvendigt at specificere de tilsynsbesøg og håndhævelsesskridt, der relaterer sig til de virksomheder, der er omfattet af EU's godkendelseskrav.

Idet der er tale om en henstilling har forslaget ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Forslaget påvirker ikke beskyttelsesniveauet i Danmark, idet miljøtilsynsindsatsen allerede lever op til henstillingens anbefalinger.

Det er Kommissionens opfattelse, at forslaget's anbefalinger kan føre til planlægning af miljøtilsyn og håndhævelse i en række lande, hvor der hidtil ikke har været tradition for miljøkontrol, hvorved beskyttelsesniveauet i Europa må formodes at blive påvirket positivt. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at Kommissionen i sin begrundelse for forslaget nævner muligheden af, at medlemsstater, der kan påvise et finansiel behov, eventuelt kan modtage bistand i form af fællesskabsfinansiering fra Samhørighedsfonden eller strukturfondene (Europæisk Regionaludviklingsfond).

5. Høring

Forslaget og rammenotatet har været til høring, og blandt andre de kommunale organisationer, Dansk Industri og landbrugsorganisationerne har svaret, at de er positive overfor forslaget. I høringssvarene vurderes det dog samtidig, at Danmark i forvejen lever op til anbefalingerne i henstillingen. Endvidere fremgår det af flere af høringssvarene, at det bør præciseres, hvad afgrænsningen til EU-retsregler indebærer.

På Specialudvalgsmødet den 24. november 1999 understregede Dakofa og Greenpeace, at Århus konventionens principper bør gælde i relation til offentlighedens tilgængelighed til myndighedernes rapportering.

—

Ad punkt 2 - Forslag til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv nr. 88/609 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg.

Revision af aktuelt notat

—

KOM (1998) 415 endelig udg.

1. Status

Kommissionen oversendte formelt den 31. august 1998 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget blev fremsat i henhold til den dagældende EF-traktats artikel 130S, stk. 1, og skulle på det grundlag behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189C. Som følge af ikrafttrædelsen af den nye traktat skal forslaget behandles og vedtages på grundlag af artikel 175, stk. 1, EF (tidl. artikel 130 S EF) med den konsekvens, at proceduren for fælles beslutningstagen jf. artikel 251 EF finder anvendelse.

Begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg er nævnt i grundnotat om Kommissionens meddelelse om en Fællesskabsstrategi om bekæmpelse af forurening, som blev oversendt Folketingets Europaudvalg den 4. juni 1997. Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 13. juni, den 10. oktober og den 5. december 1997.

Grundnotat om forslaget er tilsendt Folketingets Europaudvalg den 26. februar 1999. Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. marts 1999 til orientering forud for rådsmøde den 11. marts 1999.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for rådsmødet (miljø) den 13. og 14. december 1999 med henblik på fastlæggelse af fælles holdning.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse om forslaget under plenarforsamlingen den 14. april 1999.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Kommissionen vedtog i marts 1997 en meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om en EF-strategi til bekæmpelse af forsurening i fællesskabet. Som et led i forsurningsstrategien indgår en ændring af det eksisterende direktiv om store fyringsanlæg (anlæg med en termisk effekt på 50 MW og derover), da disse anlæg står for 63% af emissionerne af svovldioxid (SO₂) og 21% af emissionerne af nitrogenoxider (NO_x) i EU. Det anslås, at der findes ca. 2.000 store fyringsanlæg i EU.

Analyser har vist, at begrænsning af emissioner fra store fyringsanlæg i hele EU er et omkostningseffektivt led i forsurningsstrategien, og ændringsforslaget udgør derfor en integreret bestanddel af denne strategi.

Begrebsdefinitioner

Det eksisterende direktiv sonderer mellem "bestående anlæg" (anlæg godkendt før den 1. juli 1987) og "nye anlæg" (anlæg godkendt efter den 1. juli 1987), hvor bestående anlæg reguleres af et system med kvoter for SO₂ og NO_x, mens nye anlæg reguleres af egentlige emissionsgrænseværdier for SO₂, NO_x og støv.

Med dette direktivforslag indføres en ny sondring mellem allerede eksisterende anlæg (de tidligere "bestående anlæg" fra før 1987 samt hidtidige "nye anlæg") godkendt før 1. januar 2000 og "nye anlæg", som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter - disse seneste kan populært kaldes "nye-nye anlæg".

Formålet med ændringsforslaget er som udgangspunkt at skærpe emissionsgrænseværdierne for den gruppe af anlæg, som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter (de såkaldte "nye-nye anlæg"). Der fastsættes i den forbindelse særlige emissionsgrænseværdier for biomasse. Som en yderligere nyskabelse udvides direktivet til at omfatte gasturbiner. Endelig foretages en generel ajourføring af reglerne om drift og kontrol.

Skærpelserne vil ud over at mindske forsurening medvirke til at reducere jordnær ozondannelse, som bl.a. forårsages af NO_x. En reduktion i emissionerne af NO_x og SO₂ vil også minimere eutrofiering og korrosion af bygninger og monumenter. De reducerede emissioner vil endelig medvirke til at nå de luftkvalitetsmål for SO₂,

NO_x, støv og ozon, der skal fastlægges i henhold til Rådets direktiv 96/92/EF om vurdering og styring af luftkvalitet.

Skærpelse af gældende emissionsgrænseværdier

Røggasafsvovlingssystemerne er blevet betydeligt forbedret indenfor de seneste 10 år, navnlig med hensyn til effektiviteten ved fjernelse af SO₂. Så godt som alle moderne fyringsanlæg er endvidere udstyret med anordninger til reduktion af NO_x-emissionen (low NO_x-brændere), som kan inddrages på projekteringstrinet med relativt lave omkostninger.

De foreslåede skærper består dels i, at emissionsgrænseværdierne mindskes, dels i at grænseværdierne falder med stigende indfyret effekt for anlægget. I store træk halveres emissionsgrænsen for SO₂ for faste og flydende brændsler, mens den er uændret for gasformige brændsler generelt og flydende gas. Skærpelsen af NO_x-grænseværdierne er mere moderat, men gradueres til gængæld afhængig af anlæggets indfyrede effekt. Støvemissionsgrænseværdierne skærpes kun en anelse og kun for de større anlæg.

Emissionsgrænseværdier for biomasse

De gældende emissionsgrænseværdier for fast brændsel omfatter også biomasse. Ved ændringsforslaget fastsættes specifikke emissionsgrænseværdier for biomasse som brændsel.

Regulering af gasturbiner

Kommissionen anfører, at der har været og fortsat vil være en markant stigning i forbruget af naturgas til elproduktion specielt ved brug af gasturbiner. På denne baggrund foreslås det nuværende direktiv udvidet til at omfatte gasturbiner med undtagelse af gasturbiner på offshoreplatforme.

Ajourføring af drifts- og kontrolreglerne

Ajourføringen af reglerne om drift og kontrol består i:

1. Fremme af kombineret kraftvarmeproduktion (samproduktion) derved, at de kompetente myndigheder skal sørge for, at anlæg, der opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter, anvender kombineret kraftvarmeproduktion, hvor det er teknisk og økonomisk gennemførligt, herunder at driftslederen ved projektering undersøger mulighederne for lokalisering i områder, hvor der eksisterer et varmebehov.
2. Opstramning af sikkerhedsprocedurerne derved, at der fastsættes egentlige frister for driftslederens forpligtelser til at handle i forskellige unormale driftssituationer.
3. Skærpet kontrol med anlæggene i form af skærpede midlingsværdier (det tidsrum emissionsgrænseværdierne måles over) for anlæg, som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller senere ("nye-nye" anlæg). Månedsmiddel-værdier og 48-timers gennemsnit erstattes af henholdsvis døgn- og timemiddelværdier.

4. Skærpet kontrol i form af udvidelse af kravet om foretagelse af kontinuerlige målinger på nye anlæg ³ 100 MW (mod tidligere > 300 MW) samt på bestående anlæg på ³ 300 MW (mod tidligere intet krav herom).

5. Udvidelse af direktivets indberetningsforpligtelser for såvel nye som bestående anlæg. Driftslederens indberetningsforpligtelser ændres fra at omfatte indberetninger af de samlede årlige emissioner af SO₂ og NO_x fra nye anlæg til at omfatte 1) bestående anlæg, 2) støv og 3) opgørelser over energiforbruget fordelt på de 5 forskellige brændselstyper. Medlemsstaternes indberetningsforpligtelse udvides fra enkeltvise indberetninger af SO₂ og NO_x for raffinaderier og bestående anlæg > 300 MW og samlede indberetninger fra alle øvrige fyringsanlæg til at omfatte enkeltvise indberetninger for samtlige anlæg på 50 MW eller derover.

6. Generel skærpelse af betingelserne for udnyttelse af direktivets undtagelsesbestemmelser.

7. Ajourføring af reglerne for beregning af emissioner fra anlæg, som benytter 2 eller flere brændselstyper (blandede anlæg) derved, at SO₂-emissionsgrænseværdien for raffinaderier med godkendelse den 1. januar 2000 eller senere skærpes.

2.2. Europa-Parlamentets betænkning

Europa Parlamentet er fremkommet med sine bemærkninger til direktivforslaget i form af en betænkning af 18. marts 1999 vedtaget under Europa-Parlamentets plenarforsamling den 14. april 1999.

Betænkningen indeholder flere ændringsforslag. Ændringsforslagene vil bl.a. indebære, at også allerede eksisterende (såvel "bestående" som "nye" anlæg) store fyringsanlæg skal være omfattet af direktivet, med særlige grænseværdier. Der foreslås en overgangsordning på 4 år fra direktivets ikrafttræden.

Endvidere ønskes gasturbiner, der anvendes på offshore-platforme, omfattet.

Dertil kommer yderligere krav om konkrete skærpelser til grænseværdierne for emissionen af SO₂- og NO_x fra "nye-nye" fyringsanlæg. Det drejer sig om SO₂-emissionsgrænseværdierne for fast brændsel, herunder biomasse, og gasformigt brændsel generelt samt NO_x-emissionsgrænseværdierne for gasformigt brændsel.

Endelig foreslås det, at oplysninger om de samlede årlige SO₂- og NO_x-emissioner målt på nationalt plan og for hvert enkelt anlæg skal formidles til offentligheden, f.eks. gennem radio og tv m.v. og gennem underretning af passende organisationer så som miljøorganisationer.

2.3 Formandsskabets forslag

Formandsskabets tekstforslag omhandler for første gang tillige allerede eksisterende store fyringsanlæg, dog således at bestående anlæg blot skal overholde grænseværdier svarende til det nuværende direktivs grænseværdier, og desuden først efter udløbet af en overgangsperiode (forslaget anfører år 2007). Dette imødekommer dermed kun delvist Europa-Parlamentets ændringsforslag om også at medtage allerede eksisterende anlæg. Ændringsforslagene om SO₂-emissionsgrænseværdier er ikke imødekommet og heller ikke de skærpede krav til NO_x-emissionsgrænseværdierne.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forurening fra store fyringsanlæg er et grænseoverskridende fænomen. Forsurende forureningsstoffer og udgangsstoffer for ozondannelse kan transporteres over afstande på hundreder eller tusinder af kilometer inden de deponeres i miljøet i form af "sur nedbør" eller fører til jordnære ozonepisoder. Det er derfor nødvendigt at indføre retsfor skrifter, som fastsætter de samme minimum skrav for hele Fællesskabet frem for at overlade det til de enkelte medlemsstaters initiativ.

Endvidere anfører Kommissionen, at bortset fra direktiv 88/609/EØF om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg er en lang række EF-retsakter, som helt eller delvis vedrører forsurrende forureningsstoffer og udgangsstoffer for ozondannelse allerede på plads. Disse omfatter Rådets direktiv 70/220/EØF og 88/77/EØF vedrørende bekæmpelse af emissioner fra køretøjer, direktiv 94/63/EF vedrørende genindvinding af flygtige organiske forbindelser (VOC) fra benzinoplagering og benzindistribution, direktiv 84/360/EØF om bekæmpelse af luftforurening fra industrianlæg, direktiv 93/12/EØF om svovlindholdet i visse flydende brændstoffer, direktiv 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC) og direktiv 96/62/EF om vurdering og styring af luftkvalitet. Ved at forbedre bestemmelserne om store fyringsanlæg vil den foreslåede ændring bidrage til fuldendelsen af de forskriftsrammer, der vedrører forsurrende forureningsstoffer og udgangsstoffer for ozondannelse. Rammerne skal desuden suppleres med forslaget til direktiv om nationale emissionslofter.

Handling på fællesskabsplan er endvidere omhandlet i en ramme af bredere internationale aktiviteter, navnlig inden for konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande fra 1979 under FN's Økonomiske Kommission for Europa (ECE).

Det er ifølge Kommissionen vigtigt, at de vedtagne foranstaltninger er tilstrækkelig strenge til, at der opnås en rimelig beskyttelse af miljøet, og at de er ens i hele Fællesskabet. Foranstaltningerne i den foreslåede ændring supplerer metoden med den "bedste tilgængelige teknik", der blev fastlagt ved IPPC-direktivet 96/61/EF, og er baseret på en omhyggelig overvejelse af såvel omkostninger som fordele forbundet med handlingerne.

Kommissionen anfører endelig, at:

- da dens forslag til ændrede emissionsgrænseværdier kun gælder for "nye-nye" anlæg, vil omkostningsbyrden ved de foreslåede foranstaltninger være beskedne

- udover at bidrage til en reduktion af forsurening og jordnær ozon vil de foreslåede foranstaltninger bidrage til, at luftkvalitetsmålene nås. De vil også føre til en reduktion af eutrofiering og korrosion i bygninger og monumenter, som transport af NO_x og SO₂ over store afstande bidrager til.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ændringsforslaget kræver ikke lovændring. Forslaget ændrer ikke ved den eksisterende kvoteordning for bestående anlæg, og kvotebekendtgørelsen forbliver derfor uændret, indtil forslaget til Rådets direktiv om nationale emissionslofter vedtages. Bekendtgørelsen om store fyringsanlæg skal derimod ændres i overensstemmelse med den direktivtekst, som vedtages.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Kommissionen har beregnet de forventede omkostninger og fordele på EU-niveau ved den foreslåede ændring for perioden 2000-2010. En stor del af omkostningerne indgår som led i den forsurningsbekæmpelsesstrategi, Kommissionen vedtog i 1997, og kan derfor ikke betragtes som ekstraomkostninger.

Der findes tilgængelig, økonomisk overkommelig teknologi til at reducere emissionerne fra moderne anlæg som foreslået. Ydermere gælder de skærpede emissionsgrænseværdier kun for anlæg, som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter ("nye-nye" anlæg). For disse anlæg kan der tages højde for de skærpede emissionsgrænseværdier i projekteringsfasen.

Endelig er udbygningen med decentral kraftvarme i Danmark stort set afsluttet. Det forventes derfor, at omkostningsbyrden for Danmark vil være beskeden. Skærpelsen af allerede eksisterende emissionsgrænseværdier vil ikke have administrative konsekvenser.

Direktivforslagets indførelse af særlige emissionsgrænseværdier for biomasse får kun mindre økonomiske og ingen administrative konsekvenser for Danmark, da vi allerede har særskilte emissionsgrænseværdier for biomasse, og da de foreslåede emissionsgrænseværdier for biomasse allerede overholdes i almindelighed af fyringsanlæg i de omhandlede størrelser.

Direktivforslagets fastsættelse af emissionsgrænseværdier for gasturbiner får ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark, da Danmark i bekendtgørelse nr. 720 af 5. oktober 1998 om begrænsning af emission af nitrogenoxider, uforbrændte carbonhydrider og carbonmonoxid fra gasmotorer og gasturbiner har grænseværdier, der svarer til de foreslåede.

Direktivforslagets udvidelse af kravet om foretagelse af kontinuerlige målinger får ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark, fordi det allerede følger af luftvejledningen, at der skal etableres måleudstyr på disse anlæg.

Det vurderes således, at forslaget ikke har væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for hverken stat, amter og kommuner, erhvervslivet eller forbrugerne.

Beskyttelsesniveau

Samlet set påvirker ændringsforslaget det danske beskyttelsesniveau positivt, da næsten samtlige emissionsgrænseværdier for anlæg, der opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter, skærpes i forhold til det gældende direktiv, og idet hovedparten af emissionsgrænseværdierne i den danske bekendtgørelse om store fyringsanlæg er på niveau med det gældende direktiv.

**Det danske beskyttelsesniveau påvirkes positivt for så
vidt angår NO_x-grænseværdierne for flydende brændsel for
anlæg med en termisk effekt på over 300 MW samt for
gasformigt brændsel for alle anlægsstørrelser,
SO₂-grænseværdierne for fast og flydende brændsel,
støvemissionsgrænseværdierne for fast og flydende
brændsel for anlæg over 100 MW, fyringsanlæg, der
udelukkende fyrer med halm/flis samt ajourføringen af
drifts- og kontrolreglerne.**

På nogle områder ligger ændringsforslaget på niveau med gældende danske regler, i hvilket tilfælde det danske beskyttelsesniveau ikke påvirkes (NO_x-grænseværdien for fast brændsel for anlæg over 300 MW, SO₂-grænseværdierne for gasformigt brændsel og flydende gas, støvgrænseværdierne for fast og flydende brændsel for anlæg mellem 50 og 100 MW samt reguler ingen af gasturbiner).

På 2 væsentlige punkter er de gældende danske regler skrappe end ændringsforslaget i hvilket tilfælde direktivforslaget ikke påvirker det danske beskyttelsesniveau, da der er tale om et minimumsdirektiv (NO_x-grænseværdierne for fast og flydende brændsel for anlæg under 300 MW og NO_x-grænseværdierne for anlæg, der fyrer med biomasse og kul samtidig).

5. Høring

Direktivforslaget har været udsendt i ekstern høring den 21. august 1998 til 44 interessenter, idet Kommissionen allerede havde sendt forslaget direkte til medlemsstaterne.

Sagen har endvidere været forelagt EF-specialudvalget for miljøspørgsmål den 12. februar og den 24. november 1999.

Danske Elværkers Forening (DEF) anførte i forbindelse med høringen i 1998, at den foreslåede NO_x-emissions-grænseværdi for biomasse for anlæg, der udelukkende indfyrrer halm, burde hæves til 400 mg/Nm³ i overensstemmelse med den tilsvarende nationale grænseværdi. Da det ikke er muligt at montere såkaldt SCR-anlæg, fordi katalysatoren deaktiveres, eksisterer der på nuværende tidspunkt ikke tilgængelig, økonomisk overkommelig teknologi, der kan bringe NO_x-emissionen fra rene halmfyringsanlæg ned til det foreslåede.

Ved specialudvalgets møde den 24. november 1999 erklærede DEF sig enig i, at der foreligger nye oplysninger vedr. forsøg i biomassekedlen på et stort halmfyringsanlæg som har vist, at der kan opnås væsentlige reduktioner i NO_x-emissionen ved indsprøjtning af ammoniak i brændkamret under bestemte temperaturforhold. Det vurderes derfor at være muligt - uden at det medfører væsentlige meromkostninger - at overholde den foreslåede NO_x-grænseværdi, hvis der tages hensyn hertil i konstruktionsfasen, og der samtidig under drift af anlæggene indsprøjtes ammoniak. De seneste tekniske undersøgelser indebærer imidlertid, at det ikke længere vurderes som et væsentligt problem at indføre en NO_x-grænseværdi for nye halmfyrede anlæg som foreslået i direktivforslaget. Da der i Danmark ikke foreligger generelle problemer med de foreslåede grænseværdier på det eksisterende halmfyringsanlæg af den omhandlede størrelse, kan også sådanne anlæg være omfattet af de foreslåede grænseværdier.

Københavns Kommune, Miljøkontrollen, anførte ved høringen i 1998, at der i direktivforslaget ikke er angivet retningslinier for afrapporteringens frekvens. Der nævnes i artikel 8, 3. afsnit, intet om, hvor mange perioder på maksimalt 10 dage, der må indtræde i løbet af et år, hvor gasfyrede anlæg må overskride emissionsgrænseværdien for SO₂, NO_x og støv ved anvendelse af andet brændsel på grund af pludselig afbrydelse i gasforsyningen. I kolde perioder er der ikke naturgas nok til Københavns Kommunes 2 naturgasfyrede kraftværker, og det ene anlæg må derfor fyre delvist med reservebrændslet, selvom der ikke er afbrydelse i gasforsyningen. Hvorvidt nye anlæg vil overskride grænseværdierne for SO₂, NO_x og støv ved fyring med reservebrændsel er usikkert. Hvis fyringsanlæg i fremtiden i højere grad baseres på naturgas, som anført af Kommissionen, og der i højere grad skal udbygges med kombineret el- og varmfremstilling, som angivet i direktivets artikel 7, kan der opstå mangelsituationer på naturgas lokalt og måske også regionalt i kolde perioder. Det foreslås derfor at supplere bestemmelsen med "eller på grund af kapacitetsmæssige problemer i gasforsyningen".

Forud for specialudvalgets møde den 24. november 1999 tilkendegav kommunen, at den ikke længere fastholdt sin tidligere bemærkning.

Ad punkt 3 - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om vurdering af bestemte planers og programmers virkning på miljøet

—
Revision af aktuel notat

KOM (99) 73 endelig udgave.

1. Status

Rådet modtog den 26. marts 1997 forslag fra Kommissionen til direktiv om vurdering af bestemte planers og programmets virkning på miljøet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk.1. i TEF (tidligere artikel 130 S, stk. 1) og skal derfor behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere samarbejdsproceduren i artikel 189C).

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse om forslaget den 20. oktober 1998.

Kommissionen har herefter den 19. februar 1999 fremsendt et revideret forslag til Rådet (KOM(99)73 endelig udgave).

Grundnotatet om det oprindelige forslag (KOM(96) 511 endelig udgave) er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 12 november 1997 og den 3. juni 1999.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på fastlæggelse af fælles holdning.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Direktivets overordnede formål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og fremskridt i retning af bæredygtig udvikling ved sikring af, at der gennemføres en miljøvurdering af bestemte planer og programmer, der måtte få virkninger for miljøet.

Det foreslås således at udvide miljøvurderingsordningen til også at omfatte bestemte planer og programmer som supplement til VVM-direktivet (85/337/EØF ændret ved Rådskonklusion 97/11/EF), der kun omfatter projekter. Det foreslås, at direktivet kun skal gælde for planer og programmer, som udarbejdes og vedtages af en offentlig myndighed eller ved hjælp af en retsakt med det formål at fastlægge rammerne eller retningslinjer for fremtidige anlægstilladelser for projekter inden for områder såsom transport, energi, affaldsforvaltning, vandressourceforvaltning, industri, telekommunikation og turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse.

Forslaget forudsætter, at kravene i direktivforslaget integreres i medlemsstaternes gældende procedurer eller fastlægges i procedurer, som indføres for at efterkomme direktivet. Miljøvurderingen af planer og programmer skal gennemføres, før den ansvarlige myndigheds vedtagelse eller forelæggelse efter lovgivningsproceduren.

Den ansvarlige myndighed skal udarbejde en miljøredegørelse med

"Oplysning om følgende emner:

a) planens eller programmets indhold og hovedformål,

b) en beskrivelse af "nulløsningen" og rimelige alternativer (såsom alternative udviklingsstrategier eller alternativ lokalisering), herunder overvejede ændringer eller afbødende foranstaltninger, til at opnå planen eller programmets mål,

c) miljøforholdene i områder, der måtte blive væsentligt berørt af planen eller programmet og de rimelige alternativer, herunder navnlig dem, som vedrører områder af særlig miljøværdi, såsom områder udpeget i medfør af direktiv 79/409/EØF (om beskyttelse af vilde fugle) og 92/43/EØF (om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter), eller opfylder de vilkår, som stilles af disse direktiver,

d) de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller nationalt (herunder mål fastlagt i andre planer og programmer inden for samme planhierarki), som er relevante for planen eller programmet, og hvorledes der under udarbejdelsen er taget hensyn til disse mål eller enhver anden miljømæssig overvejelse,

e) eventuelle eksisterende problemer, der er relevante for planen eller programmet og rimelige alternativer hertil,

f) de sandsynlige væsentlige miljøvirkninger ved gennemførelsen af planen eller programmet, og de rimelige alternativer, også virkningerne for de under c) nævnte områder, herunder de sekundære, kumulative, synergistiske, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige positive og negative virkninger,

g) påtænkte foranstaltninger for at undgå, begrænse og så langt som muligt opveje eventuelle væsentlige negative virkninger for miljøet ved gennemførelsen af planen eller programmet,

h) eventuelle vanskeligheder (såsom tekniske mangler eller mangel på knowhow) opstået under indsamlingen af de krævede oplysninger,

ha) en redegørelse for gennemførelsen af vurderingen og grundene til ikke at vedtage overvejede alternative løsninger,

hb) et ikke teknisk resume over de oplysninger, der blev givet under ovenanførte punkter.

Fodnote til bilaget

Alle relevante og aktuelle oplysninger om miljøvirkningerne af planer og programmer, der er opnået i andre faser af beslutningsforløbet eller gennem anden fællesskabsmiljølovgivning, kan anvendes til eller udgøre en del af de oplysninger, der kræves i henhold til bilaget."

Udkast til planen eller programmet samt miljøredegørelsen skal stilles til rådighed for berørte miljømyndigheder og offentlighed, som skal have lejlighed til inden for en passende tidsfrist, at udtale sig, inden planen eller programmet vedtages eller forelægges efter lovgivningsproceduren.

Hvis gennemførelsen af en plan eller et program kan påvirke miljøet væsentligt i en anden medlemsstat, skal udkast til planen eller programmet samt den pågældende miljøredegørelse sendes til høring i denne medlemsstat.

Det foreslås, at mindre ændringer af eksisterende planer og programmer kun kræver miljøvurdering, når sådanne ændringer måtte få væsentlige negative miljøpåvirkninger. Endvidere kræver planer eller programmer, der foreskriver en særlig anvendelse af mindre arealer på lokalt plan, kun miljøvurdering, når sådanne ændringer måtte få væsentlige negative miljø- og virkninger. Dog skal de ansvarlige myndigheder i disse tilfælde offentliggøre en redegørelse for, hvorfor planen eller programmet blev undtaget herfor.

Miljøvurderingen er gennemført efter nærværende direktiv berører ikke eventuelle krav efter VVM-direktivet. Direktivet gælder ikke for de forvaltningsplaner, der er specielt udarbejdet for særlige bevaringsområder og vedtaget i medfør af artikel 6, stk. 1, i Rådets direktiv 92/43/EØF (om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter). Direktivet har ikke til hensigt at blande sig i de lovgivningsprocedurer, der gælder for vedtagelse af planer og programmer. Forslaget begrænser sig derfor til den forberedende forlovgivningsfase, som slutter, når en plan eller et programudkast forelægges et lovgivende organ.

I følge Kommissionen er den fastsatte procedure en mindsteprocedure, som fremhæver de strategiske miljøvurderingers fordele for erhvervslivet, idet der gives en mere konsekvent ramme at arbejde indenfor.

2.2 Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har den 20. oktober 1998 med forbehold af sine ændringer godkendt Kommissionens oprindelige forslag og har opfordret Rådet til at optage Parlamentets ændringer i den fælles holdning, som det fastlægger i henhold til EF-traktatens artikel 251 .

Europa-Parlamentet er fremkommet med 29 ændringsforslag til det oprindelige forslag, heraf 14 ændringer til direktivets artikler og bilag.

1. Foreslår at indføre behovet for fremskridt i retning af bæredygtig udvikling i direktivets formål.
2. Foreslår en tilføjelse i definition af forslagets omfang til at omfatte planer og programmer for fysisk planlægning, som berører land- og havmiljøet. Desuden foreslås indarbejdet, at planer, der fastlægger en generel eller sektorbaseret ramme for efterfølgende arealanvendelser, resourceanvendelser eller anlægstilladelser, som direkte berør eller indirekte berør den fremtidige gennemførelse af projekter, som er omfattet af direktiv 85/337/EØF.

Desuden ønskes som eksempler på hvilke planer og programmer, der er omfattet, også nævnt inden for landbrug, skovbrug, fiskeri, og fritidsaktiviteter. Desuden ønskes onshore og offshore nævnt i forbindelse med udvinding af mineralske. dertil kommer et forslag på definition af en miljøredegørelse.

3. Foreslår, at udvide forslagets anvendelsesområde til at omfatte alle slags planer og programmer på forskellige områder uden at forbinde det med de supplerende krav i den nuværende artikel 2 i forslaget (forslagets omfang og definitioner).

4. Foreslår, at der skal offentliggøres en redegørelse, hvis mindre ændringer af eksisterende planer og programmer, samt planer og programmer, der foreskriver en særlig anvendelse af mindre arealer på lokalt plan, undtagen for miljøvurdering.

5. Foreslår, at kravene i forslaget ikke finder anvendelse på ordninger, hvor kravene om VVM for projekter i direktiv 85/337/EØF finder anvendelse på planlægningsniveauet.

6. Foreslår at gennemføre specifikke undersøgelser vedrørende risikoen for oversvømmelser.

7. Foreslår en præcisering af hvad en miljøvurdering skal indeholde, herunder en præcisering af forslagernes negative og positive virkninger, vigtigste alternative løsninger samt alle overvejelser om ændringer eller afbødende foranstaltninger. Desuden foreslås, at de nationale myndigheder er ansvarlige for at sikre korrekt gennemførelse af miljøbeskyttelsesforanstaltningerne i planer og programmer, hvor rækkevidden g år ud over en regions grænser.

8. Foreslår passende tidsfrister til at begrænse høringsproceduren til et rimeligt tidsrum og tillade tilstrækkelig tid til høringen for offentligheden, for projektudførere og for de berørte miljømyndigheder. Desuden foreslås, at den offentlighed, der, der er direkte eller indirekte berørt af en plan eller et program, udpeges af medlemsstaterne, således at den kan høres om udkastet til plan eller program samt miljøredegørelsen.

9. Foreslår vedrørende grænseoverskridende høring, at indføre nogle terminologiske ændringer, en udvidelse af ansvarsområdet med hensyn til medtagelse af andre stater end medlemsstaterne samt en eksplicit angivelse af "offentligheden" i artikel 7, stk. 1.

10. Foreslår at indsætte en henvisning til det ændrede direktiv 97/11/EF. ud over den allerede eksisterende til direktiv 85/337/EØF.

11. Foreslår kontrolordninger til vurdering af effektiviteten af de foranstaltninger til vurdering af virkningerne på miljøet, der indgår i sådanne planer og programmer.

12. Foreslår at indføre en hurtigere afrapporteringsproces af virkningen af direktivet.

13. Foreslår ny frist for gennemførelsen af direktivet og en dato for meddelelse af en liste over planer og programmer, som medlemsstaterne skal meddele Kommissionen.

14. Foreslår, at også en beskrivelse af nulløsningen og rimelige alternativer, de sekundære, kumulative, synergistiske, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige positive og negative virkninger af planen og programmet og en redegørelse for, hvordan vurderingen blev gennemført, medtages i bilaget.

2.3 Kommissionens endelige forslag

Kommissionen har efter Europa-Parlamentets udtalelse fremsat det reviderede forslag. I det reviderede forslag er inkorporeret 8 af Europa-Parlamentets ændringsforslag fuldstændigt, i princippet eller delvist. Det drejer sig om forslagene 1, 2, 4, 7, 8, 12, 13 og 14.

Forskellene mellem det oprindelige og det reviderede direktivforslag er i det følgende understreget:

Behovet for fremskridt i retning af bæredygtig udvikling er blevet indarbejdet som et af direktivets formål. Det præciseres, at miljøvurderingen skal gennemføres af alle planer og programmer, som måtte få virkninger for miljøet.

Ved planer og programmer i direktivet forstås ikke længere udelukkende planer for fysisk planlægning, men planer og programmer, der fastlægger rammerne eller retningslinjerne for fremtidige anlægstilladelser for projekter med henvisning til deres beliggenhed og bl.a. art, størrelse eller driftsbetingelser og anvendelse. I forhold til tidligere taler man om områder i stedet for sektorer, når det omtales hvilke emner der skal foretages miljøkonsekvensvurdering.

De ansvarlige myndigheder skal offentliggøre en redegørelse, hvis mindre ændringer af eksisterende planer og programmer, samt planer og programmer, der foreskriver en særlig anvendelse af mindre arealer på lokalt plan, undtages for miljøvurdering.

Det er nu muligt for medlemsstaterne at udpege flere myndigheder som ansvarlig for opfyldelsen af forpligtelserne i følge direktivet og ikke kun én som i det tidligere direktiv. Hermed er der skabt mulighed for, at udpege den plan- og programformulerende myndighed som ansvarlig myndighed.

Den miljøredegørelse, der indgår i miljøvurderingen er blevet nærmere defineret, idet den skal være "en redegørelse, der indeholder de oplysninger der kræves i artikel 5 samt i bilaget."

I bilaget er foretaget følgende ændringer om hvilke oplysninger, der skal indgå i en miljøvurdering: En beskrivelse af "nulløsningen" og rimelige alternativer, de sekundære, kumulative, synergistiske, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige positive og negative virkninger af planen og programmet . En redegørelse for, dels hvordan vurderingen blev gennemført, dels for overvejede ændringer eller afbødnede foranstaltninger til at opnå planens eller programmets mål.

Som noget nyt er indsat en fodnote i bilaget om, at "alle relevante og aktuelle oplysninger om miljøvirkningerne af planer og programmer, der er opnået i andre faser af beslutningsforløbet eller gennem anden fællesskabslovgivning, kan anvendes til eller udgøre en del af de oplysninger, der kræves i henhold til bilaget", hvilket skulle forebygge dobbeltarbejde.

—
Det er præciseret, at der skal ske en høring ved beslutningen og ved offentliggørelsen af beslutningen. De berørte miljømyndigheder og/ eller organer samt den berørte offentlighed skal have lejlighed til at udtale sig inden for en passende frist, hvor der er tilstrækkelig tid til at udtale sig. Miljøvurderingen skal indgå i plan- og programmyndighedernes overvejelser, inden der træffes beslutning.

Der er foreslået en ny frist for gennemførelse af direktivet, idet dette skal ske senest to år efter dets ikrafttrædelse. Ligeledes senest efter to år efter ikrafttrædelsen skal medlemsstaterne meddele Kommissionen en liste over de typer

af planer og programmer, de vil underkaste miljøvurdering i henhold til direktivet. Samtidigt skal Kommissionen offentliggøre denne liste for medlemsstaterne. Derudover skal Kommissionen udarbejde den første rapport om anvendelsen og virkningen af direktivet fem år efter dets ikrafttrædelse og derefter hvert syvende år.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionens hensigt med nærværende forslag er at sørge for et højt miljøbeskyttelsesniveau ved at sikre miljøvurdering ved udarbejdelse af planer og programmer, der kan få væsentlig virkning på miljøet. Endvidere er forslaget et supplement til VVM direktivet, der regulerer et senere stadium i planlægningsprocessen.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet vurderes af Kommissionen overholdt, idet der på Fællesskabsplan er behov for konforme regler med henblik på at vurdere planer og programmer der har en væsentlig miljøpåvirkning, eftersom miljøet i disse tilfælde kan blive påvirket på fællesskabsplan. Forslaget er forslået vedtaget efter Artikel 175 stk 1 (tidl. 130 S, stk.1), hvilket giver de enkelte medlemsstater mulighed for at vedtage strengere procedure regler. Endvidere har direktivforslaget karakter af rammebestemmelser, som giver de enkelte medlemsstater vide rammer for valg af implementering tilpasset den nationale administrative struktur. Endelig følger forslaget op på VVM direktivet ved at regulere stadiet forud for VVM processen.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Med henblik på at indføre relevante procedurer for miljøkonsekvensvurdering efter direktivets forskrifter, hvorefter miljøhensyn skal integreres i de planer og programmer, som udarbejdes og vedtages i medlemsstaterne for at fastlægge rammerne eller retningslinjerne for fremtidige anlægstilladelser (navnlig dem, som, omfattes af VVM-direktivet) må det forventes at følgende love og bekendtgørelser bliver berørt:

- Planloven for så vidt angår procedurer for region-, kommune- og lokalplaner.
- Miljøbeskyttelseslovens bekendtgørelser om bl.a. spildevand og affald for så vidt angår offentlighedsprocedurer.
- Råstofloven for så vidt angår procedurer for udlægning af områder til råstofindvinding på havet.
- Desuden må præcisering af procedurerne overvejes bl.a. i relation til Statsministeriets cirkulære nr. 159 af 16. september 1998 om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag.

En række planer og programmer udarbejdes og vedtages af offentlige myndigheder uden at dette er et lovgivningsmæssigt krav. Disse planer og programmer vil være omfattet af direktivet, hvis de har til formål, at fastlægge rammer eller retningslinjer for fremtidige anlægstilladelser for projekter inden for områder såsom transport, energi, affaldsforvaltning, vandressourceforvaltning, industri, telekommunikation og turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse. Eksempler herpå er biomassehandlingsplan, havmøllehandlingsplan og energihandlingsplaner. Dette kan ikke belyses udtømmende på nuværende tidspunkt.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Det vurderes, at strategisk miljøvurdering vil kunne gennemføres som en ændret praksis i forbindelse med udarbejdelse af de kommunale og amtskommunale planer. Grundlæggende indeholder planloven en række hensyn, herunder de miljømæssige, som allerede indgår i planprocessen. Strategisk miljøvurdering vil med dette udgangspunkt ikke give anledning til væsentligt merarbejde. Tilsvarende vil direktivforslaget i sin nuværende form kun få begrænsede udgiftskrævende konsekvenser for staten.

—

Beskyttelsesniveau: Det vurderes, at forslaget vil påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark positivt. De procedurer, der foreslås indført, vil indebære, at der foretages en systematisk vurdering af de miljømæssige konsekvenser for planer og programmer. Derved forbedres beslutningsgrundlaget. Det samme vurderes at være gældende for EU i øvrigt.

5. Høring

Det oprindelige forslag har været i høring hos relevante høringsparter i perioden 17. april 1997- 12. maj 1997. Sagen har været forelagt i EF-specialudvalg vedr. miljøspørgsmål den 7. juli 1997, den 15. april og den 31. maj 1999. Det reviderede forslag har været i høring hos relevante høringsparter i perioden 5. marts 1999 - 22. marts 1999.

Dansk Industri finder den foreslåede ordning både bureaukratisk og overflødig set i relation til det danske planlægningssystem og tager derfor afstand fra forslaget.

Det Danske Handelskammer finder, at gennemførelse af en miljøvurdering allerede på et kommunal- eller regionplanniveau vil være en forbedring af det nuværende regelsæt omkring miljøvurderinger, hvorfor direktivforslaget støttes.

Reno-Sam finder, at hovedformålet med at indføre en miljøvurdering allerede i beslutningsprocessen forekommer rigtig. Til gengæld er det Reno-Sams opfattelse, at der samtidigt bør ske en lettelse i procedurerne i forbindelse med det enkelte projekt, hvad direktivforslaget ikke lægger op til.

Danske Elværkers Forening er positiv overfor, at der gennemføres en formel høringsprocedure for udkast til offentlige planer på energiområdet med deraf følgende miljøredegørelser for disse.

Københavns Lufthavne A/S er af den opfattelse, at sideløbende anvendelse af planlovgivningen og miljøbeskyttelseslovgivningen vil kunne føre til dobbelte administrationsomkostninger og offentlighedsprocedurer og dermed øgede omkostninger og forsinkelse af projekternes gennemførelse.

Friluftsrådet finder, at forslaget udgør et yderligere, positivt skridt i retning af miljøvurderinger af relevante samfundsmæssige aktiviteter. Rådet ønsker at påpege, at der forud for at anlægslove vedtages af Folketinget, bør

udføres VVM-vurderinger. Direktivet bør føre til, at der i Danmark indføres formelle regler for gennemførelse af VVM forud for forslag til anlægslove. Friluftsrådet støtter, at direktivforslaget bør have et større anvendelsesområde således, at også politikkniveauet bliver omfattet af kravet om miljøkonsekvensvurdering.

Direktivet bør ved sin gennemførelse i Danmark også komme til at gælde for disse ministeriers anlægsplaner. Opfordrer til at også landbrugets planer omfattes af direktivet. Friluftsrådet finder der er behov for at indføre bestemmelser om, hvorledes man skal forholde sig i forbindelse med planer og programmer, som ændres undervejs.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder at strategisk miljøvurdering er skridt i retning af en sektorintegration af miljøpolitikken. DN lægger i den forbindelse afgørende vægt på at offentligheden inddragelse er en klar målsætning i direktivet. DN finder det beklageligt, at Fællesskabets egne planer og programmer ikke med dette direktiv underlægges kravene om integration af miljøhensyn. Foreningen lægger afgørende vægt på, at landbrug udtrykkeligt nævnes i direktivet. Endelig finder DN, at monitorering af vedtagne planer og programmets miljøeffekt er nødvendig

De danske Landboforeninger, Landbrugsrådet og Dansk Familielandbrug Landbrugets organisationer finder, at der bør stilles krav om, at direktivet koordineres med Nitrat-direktivet, VVM-direktivet, IPPC-direktivet og det kommende Vandramme-direktiv, således at man ikke laver dobbelt administration på området. Desuden bør man lempe på de nuværende krav i VVM-direktivet og IPPC-direktivet for at undgå dobbelt omkostninger og administration på området. Videre forventes det, hvis kravene til især regionplanlægningen opstrammes, at de nugældende krav til VVM-vurdering på projektniveauet kan lempes. Organisationen finder i forbindelse regler for inddragelse af offentligheden at tidsfristerne også tilgodeser ansøger, så tidsrummet for planens eller programmets vedtagelse ikke trækker unødigt ud. De henstiller, at beskrivelse af nulløsningen og rimelige alternativer kun kræves, hvis der er tvivl om, at planens eller programmets indhold er forsvarligt

Landboorganisationerne går ud fra, at eventuelle øgede krav til regionplanlægningens indhold ikke vil få konsekvenser for landbrugets og de enkelte landbrugs fortsatte udvikling.

Landsudvalget for svin finder det vanskeligt at afklare om en overordnet forhåndsvurdering af miljøhensyn, som skitseret i forslaget, har fordele eller ulemper for svineproduktionen. Umiddelbart kan man forestille sig, at der kan udpeges lokaliteter som hhv. velegnet eller ikke-egnet for svineproduktion. Udvalget forestiller sig umiddelbart, at forhåndsvurderingen kan fremme ekspeditionen af VVM-behandlingen.

SID ønsker, at der arbejdes for at landbrugets planer og programmer omfattes.

Kommunernes Landsforening er generelt positiv over for at foretage miljøkonsekvensvurderinger af planer og støtter en tydeliggørelse af, at det er den myndighed/instans, der er ansvarlig for udformningen af en plan eller program, der skal foretage miljøkonsekvensvurderingen.

KL finder det dog vanskeligt at vurdere, hvilken betydning direktivet vil få for kommunerne, i det det ikke synes klart, hvilke krav, der vil blive stillet til en miljøkonsekvensvurdering af en kommuneplan og hvilke eventuelle lettelser, det vil medføre i den eksisterende VVM-procedure. Det er KLs opfattelse, at der bør arbejdes for, at direktivet koordineres med VVM-direktivet, således at det sikres ved gennemførelsen af direktivet, at VVM-proceduren bliver lettet og i nogle tilfælde overflødiggjort. Det rigtige niveau inden for det kommunale område for miljøkonsekvensvurderinger er regionplaner og kommuneplaner, idet miljøkonsekvensvurderinger af lokalplaner og sektorplaner alene vil være en ekstra administrativ byrde for kommunerne. KL forudser dog under alle omstændigheder, at miljøkonsekvensvurderingerne vil betyde et væsentlig administrativt merarbejde i forbindelse med udarbejdelse af en kommuneplan.

KL støtter, at der stilles krav til Kommissionen om, at der gennemføres miljøkonsekvenser på fællesskabsretsakter, men der bør også stilles krav om, at EU-programmer miljøkonsekvensvurderes. Landsforeningen finder ikke, at Danmark bør arbejde for, at direktivforslaget kommer til at omfatte alle planer og programmer. Dette bør overlades til det enkelte land at vurdere, om der kan opnås en miljøforbedring, der s tår mål med indsatsen ved at udvide kravet om en miljøkonsekvensvurdering. I stedet bør indsatsen koncentreret om, at alle overordnede planer og programmer miljøkonsekvensvurderes uanset, om de er omfattet af formelle procedurer eller ej.

Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune bemærker, at forslaget kan medføre øgede udgifter for kommunen, og finder at kommunerne bør kompenseres for udgifterne. Amsrådsforeningen har tilkendegivet, at en gennemførelse af direktivet vil kræve mange ressourcer i amter og kommuner, og at disse ressourcemæssige problemer bør indgå i den danske holdning til direktivets implementering.

Sagen har været forelagt Specialudvalget for miljø den 24. november 1999, hvor der ikke kom nye kommentarer .

-

Ad punkt 4 - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om grænseværdier for benzen og carbonmonoxid i luften.

Revision af aktuelt notat

KOM(1998) 591

1. Status

Kommissionen oversendte den 22. januar 1999 ovennævnte forslag til medlemsstaterne.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1 i TEF (tidl. artikel 130 S) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189 B).

Grundnotat er sendt til Folketinget Europaudvalg den 10.maj 1999.

Forslaget blev forelagt for Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 1999.

En fremskridtsrapport om forslaget var forelagt på Rådsmødet (Miljø) den 12. oktober 1999 .Der fremkom ingen bemærkninger til forslaget på Rådsmødet.

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse til forslaget.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på at få direktivet vedtaget eller at opnå en fælles holdning.

2. Formål og indhold

Forslaget er en del af en samlet pakke af foranstaltninger til bekæmpelse af luftforureningsproblemer.

Forslagets baggrund er Rådets rammedirektiv om vurdering og styring af luftkvalitet (96/62/EF). Bilag I til rammedirektivet indeholder en liste over luftforurenende stoffer, som skal tages i betragtning ved vurdering og styring af luftkvaliteten, herunder benzen og carbonmonoxid (kulilte). Forslaget fastsætter grænseværdier og overholdelsestidspunkter for disse to forurenende stoffer, opstiller forskrifter for vurdering af koncentrationerne af dem og indeholder bestemmelser for videregivelse af oplysninger om dem til offentligheden.

I forslagens artikel 3, der omhandler benzen, gives der i stk 2. Kommissionen mulighed for at forlænge fristen for overholdelse af grænseværdien for perioder op til fem år. I forslagens artikel 7, der omhandler Kommissionens rapportering til Europa-Parlamentet og Rådet paragraph 3 skal Kommissionen foreslå en absolut frist for forlængelse af de frister, der er givet i henhold til artikel 3, stk 2.

De foreslåede grænseværdier bygger på WHO's seneste sundheds-relaterede anbefalinger for luftkvalitet fra 1996. Luftens indhold af benzen angives sædvanligvis i mg/m^3 , dvs. "mikrogram benzen pr. kubikmeter", mens indholdet af CO sædvanligvis angives i mg/m^3 , dvs. "milligram kulilte pr. kubikmeter"

Benzen er en flygtig organisk forbindelse med en meget stabil kemisk ringstruktur (C_6H_6). Biltrafik er den betydeligste kilde til benzen i udendørsluften. Benzen forekommer på nuværende tidspunkt i benzin i

koncentrationer fra 1% til 5% (i Danmark dog under 1%) og udsendes i atmosfæren på grund af fordampning i forbindelse med brændstoftpåfyldning og transport og ved ufuldstændig forbrænding i motorkøretøjer. Benzen er et kemikalie, man også kan blive udsat for i nærheden af bestemte industriarbejdspladser.

Benzen er et genotoksisk kræftfremkaldende stof. Det klassificeres af det internationale kræftforskningscenter (IARC) i klasse I. De alvorligste skadelige virkninger ved længere tids udsættelse for benzen er hæmatotiske (skadelig påvirkning af blodets bestanddele), genotoksiske (skadelig påvirkning af arveanlæggene) og kræftfremkaldende. Der er navnlig blevet påvist øget dødelighed på grund af leukæmi hos arbejdstagere, der udsættes for benzen i deres erhverv. Sundhedsbeskyttelsen er derfor en særlig vigtig begrundelse for at opstille en grænseværdi for benzen i luften.

Nuværende og foreslået lovgivning i EU, især lovgivning om motorkøretøjsemissioner og brændstofstandarder, vil føre til betydelige formindskelser af benzenemissionerne i de kommende år.

Der findes ingen tærskel for, hvornår benzen kan antages ingen virkninger at have. Det har ikke været muligt for arbejdsgruppen under WHO at nå til enstemmighed om at anbefale en grænseværdi. Der var imidlertid enighed om, at princippet "så lavt som muligt" skulle følges.

Grænseværdi for benzen

	Midlingstid	Grænseværdi	Tolerancemargen	Grænseværdiens overholdelse
Grænseværdi i forbindelse med sundhedsbeskyttelse	Et kalenderår	5 mikrogram/m ³	5 mg/m ³ (100%) v. ikrafttrædelse, derefter indskrænkning pr. 1 jan. 2003 og siden hver 12. måned med samme årlige procentdel, indtil 0% nås den 1.1. 2010.	1. januar 2010*

*Undtagen i zoner og byområder, hvor fristen er blevet forlænget i henhold til art. 3, stk. 2 - dvs. i områder, hvor Kommissionen har godkendt forlængelse af fristen, idet medlemsstaten kan påvise, at foranstaltninger, der træffes for at overholde grænseværdien, vil medføre alvorlige socio-økonomiske problemer.

Kulilte er et af de mest almindelige giftige luftforurenende stoffer. Det udledes hovedsageligt til atmosfæren som produkt af ufuldstændig forbrænding. For EU's vedkommende er den største kilde til CO-emissioner landevejstransporten, der tegner sig for to tredjedele. Derudover bidrager bl.a. afbrænding af skov, savanne og landbrugsaffald.

CO-emissionerne går i nedadgående retning, om end ikke i alle medlemsstater.

CO påvirker sundheden ved at formindske blodets ilttransportevne og dermed også den iltforsyning, der står til kroppens rådighed. Ved meget høje koncentrationer, som kan opstå indendørs, er CO dødbringende. De udendørs koncentrationer er langt mindre. Virkningerne af små koncentrationer kan omfatte forringet koordinationsevne, orienteringsevne, køreevne, opmærksomhed og tænkeevne samt hovedpine og kvalme. < /P>

Da CO medvirker til dannelse af ozon i den jordnære del af atmosfæren, bidrager CO indirekte til den globale opvarmning og til ozons indvirkning på vegetation og materialer.

Grænseværdi for CO (kulilte)

	Midlingstid	Grænseværdi	Tolerancemargen	Grænseværdiens overholdelse
Grænseværdi i forbindelse med sundhedsbeskyttelse	8 timer (i sammenhæng)	10 mg/m ³	5 mg/m ³ (50%) v. ikrafttrædelse, derefter indskrænkning pr. 1 jan. 2003 og siden hver 12. måned med samme årlige procentdel til 0% nås den 1.1. 2005.	1. januar 2005

Luftkvalitetsvurdering og øvre og nedre vurderingstærskel

Luftkvalitetsvurdering er et udtryk, der omfatter alle metoder, hvormed der skaffes oplysninger om luftkvaliteten (herunder måling, udarbejdelse af emissionsregistre og modelberegning af luftkvaliteten). Forslaget indeholder en øvre og nedre vurderingstærskel for luftkvalitetsvurdering for henholdsvis benzen og kulilte. Den øvre og nedre forureningstærskel er to forureningsniveauer, der benyttes som udgangspunkt for at sætte vurderingskravene i et byområde eller en anden zone i forhold til risikoen for at grænseværdien er overskredet. Formålet med en øvre og nedre vurderingstærskel er at sikre,

- at de strengeste krav til luftkvalitetsvurdering gælder i de byområder og andre zoner, hvor risikoen for overskridelse af en grænseværdi er størst, og
- at de mindre strenge krav kun gælder der, hvor forureningsniveauerne er tilstrækkeligt lave til, at der praktisk talt ikke er nogen risiko for overskridelse.

Antal målestationer

Forslaget indeholder kriterier for beregning af det mindste antal målestationer i byområder og andre zoner, hvor måling er obligatorisk, hvor faste målinger er den eneste oplysningskilde.

Datakvalitetsmålsætninger, referencemetoder

Der opstilles i forslaget kriterier for datakvalitetsmålsætninger og referencemetoder.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører om nærhedsprincippet, at forslaget opstiller brede luftkvalitetsmålsætninger men overlader det til medlemsstaterne at træffe og udføre de foranstaltninger, som er mest hensigtsmæssige under de lokale forhold.

Forslaget er en udfyldning af Rådets rammedirektiv om vurdering og styring af luftkvalitet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Regulering vedrørende luftkvalitet i Danmark sker ved miljøbeskyttelsesloven med opfølgende bekendtgørelser, men benzen og kulilte har ikke tidligere været reguleret. Dette direktivforslag vil blive implementeret i form af en ny bekendtgørelse.

Økonomiske konsekvenser

Luftkvaliteten måles i Danmark under det "landsdækkende luftkvalitetsmåleprogram" (LMP), som udføres i samarbejde mellem Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøstyrelsen og frivilligt deltagende kommuner. En ny version af LMP (LMP IV) er udarbejdet med henblik på at opfylde de krav, der følger af direktivforslaget om grænseværdier for svovldioxid, kvælstofdioxid, partikler og bly samt nærværende forslag. Det anslås, at udgifter til ekstra anskaffelser og målinger i forbindelse med nærværende forslag beløber sig til i alt ca. 600.000 kr. For så vidt angår de kommunaløkonomiske konsekvenser er der truffet aftale mellem Miljøstyrelsen og de involverede kommuner om afholdelse heraf.

Med den klart faldende tendens i luftkoncentrationerne af benzen og kulilte forventes det, at det ikke vil kræve ekstra tiltag i form af f.eks. nye investeringer i bilteknologi at opfylde direktivforslaget.

Beskyttelsesniveau

Da allerede eksisterende lovgivning sikrer opfyldelse af forslaget er det neutralt for det danske beskyttelsesniveau. formålet at halvere med 50 % de arealer i EU, der trues af eutrofiering og forsuring. Derfor forventes forslaget at have en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet i EU.

5. Høring

Forslaget har været i høring i Sundhedsstyrelsen, der støtter en revurdering af den foreslåede grænseværdi for benzen snarest muligt. Forslaget har været forelagt EF-specialudvalget for miljø. SID har den 26. april 1999 oplyst, at den finder det vigtigt at både benzen og CO udfases hurtigst muligt, og støtter derfor den foreslåede udfasning, men tager afstand fra undtagelsen fra benzen i

visse byområder. Det Økologiske Råd fremførte, at Danmark bør være klar til at skærpe grænseværiden på 120 mikrogram/m³.

Forslaget blev forelagt EF-specialudvalget for miljø den 24. november 1999, hvor der ikke fremkom nye bemærkninger.

Ad punkt 5 - Forhandlinger om Biosafety protokollen - Rådskonklusioner

Nyt aktuelt notat

1. Baggrund.

Den ekstraordinære partskonference under konventionen om biologisk mangfoldighed, der skulle have vedtaget biosafetyprotokollen 22. - 23. februar 1999 i Cartagena, Colombia, blev suspenderet, fordi parterne ikke kunne nå til enighed. Der har siden været afholdt et uformelt forhandlingsmøde i Wien 15. - 19. september 1999, hvor de væsentligste udestående spørgsmål blev drøftet, og hvor det blev besluttet, at partskonferencen skulle genoptages 24. - 28. januar 2000 i Montreal.

De væsentligste udestående spørgsmål er, om og i hvilket omfang levende modificerede organismer (lmo'er) skal være omfattet af protokollens procedurer om grænseoverskridende overførsler, og om protokollen skal indeholde en klausul, der i realiteten underordner den WTO-regelværket.

Rådskonklusioner skal fastlægge Rådets mandat ved de afsluttende forhandlinger i Montreal og sende et politisk signal til omverdenen om EU's holdninger.

2. Formål og indhold.

Rådet understreger i konklusionerne, at den pågældende protokol udgør et væsentligt bidrag til at opfylde formålene med konventionen om biologisk mangfoldighed og til global sikkerhed i forbindelse med bioteknologi især i forhold til lande, som ikke har lovgivning på området.

Rådet bemærker, at alle forhandlingsparter må udvise fleksibilitet, hvis der skal komme et resultat ud af den genoptagne partskonference i Montreal. Dette retter sig specielt mod landene i den såkaldte "Miami-gruppe" (USA, Canada, Australien, Argentina, Uruguay og Chile) der blokerede for enighed under Cartagena-partskonferencen. Det understreges også, hvor vigtigt det er, at disse store eksportører af genmodificerede organismer tilslutter sig protokollen med henblik på, at den kan opfylde sit formål.

Der lægges vægt på, hvor vigtigt det er, at forhandlingerne bliver gjort færdige i Montreal. Heri ligger, at der sandsynligvis ikke vil være vilje til på ny at genoptage forhandlingerne, hvis også Montreal-mødet ender resultatløst.

Rådet udtrykker ønske om, at diskussioner og forhandlinger i andre internationale fora ikke må forsinke forhandlingsprocessen. Der sigtes til det kommende WTO-topmøde i Seattle, hvor bl.a. USA og Canada har bebudet, at de vil foreslå et særskilt bioteknologi-organ oprettet under WTO.

Der lægges vægt på, at protokollen reflekterer forsigtighedsprincippet.

Det understreges, at lmo'er til fødevarer, foder og videreforarbejdning skal være omfattet af protokollen, og at der for disse skal være bestemmelser om grænseoverskridende overførsler, herunder om notifikation, beslutninger og gensidigt samarbejde. Denne del af konklusionerne skal ses i lyset af, at landene i Miami-gruppen i modsætning til EU ikke mener, at disse lmo'er bør være omfattet af protokollens procedurer om grænseoverskridende overførsler. Disse lande mener, at procedurene kun bør omfatte lmo'er til udsætning.

Protokollen bør ifølge Rådet indeholde bestemmelser om informationsudveksling og dokumentation med henblik på at kunne dokumentere og spore grænseoverskridende overførsler af lmo'er.

Som et meget vigtigt punkt lægger Rådet vægt på, at internationale handels- og miljøaftaler skal understøtte hinanden gensidigt, og at protokollen ikke skal være underordnet og isoleret fra andre internationale aftaler. Der sigtes til den klausul, som Miami-gruppen ønsker inkluderet om, at protokollen skal vige for tidligere indgåede internationale aftaler herunder aftaler under WTO.

Rådskonklusionerne slår til sidst fast, at Kommissionen og medlemslandene skal fortsætte med at yde den størst mulige indsats for at bringe forhandlingerne til et resultat.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet er ikke omtalt i forslaget til Rådets konklusioner.

4. Konsekvenser for Danmark.

Rådskonklusionerne har ingen økonomiske (herunder kommunaløkonomiske), administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Vedtagelsen af rådskonklusionerne berører ikke i sig selv beskyttelsesniveauet, hverken i Danmark eller EU.

5. Høring.

Udkastet til rådskonklusioner har ikke været sendt i høring. På specialudvalgsmødet den 24. november 1999 opfordrede Greenpeace Danmark til at føre en meget aktiv profil, også i relation til U-landene.

—

Ad punkt 6 - Global Assessment af det 5. miljøhandlingsprogram samt sektor og miljø indikatorer

1. Status

Global Assessment

Kommissionen oversendte den 24. november et arbejdsdokument om "Global Assessment"

Rådet og Europarlamentet anmodede Kommissionen i beslutningen af 24. september 1998 (2179/98/EC) vedrørende evaluering af Femte Miljøhandlingsprogram om at lave en "Global Assessment" af gennemførelsen af programmet, herunder særligt kigge på behovet for revision af mål og prioriteter, ledsaget af forslag til prioriterede mål, hvor dette fandtes passende, som vil være nødvendige på den anden side af år 2000.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på præsentation og en foreløbig drøftelse.

Indikatorer

Kommissionen oversendte den 24. november 1999 arbejdsdokument om integrationsindikatorer.

På Det Europæiske Råds møde i Cardiff (sommer 98) og Wien (december 98) blev det besluttet, at Kommissionen skal arbejde videre med at integrere miljø og bæredygtig udvikling i Fællesskabets politikker og til Det Europæiske Råds møde i Helsinki den 10.-11. december 1999 at producere en koordineret rapport om indikatorer.

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på præsentation og en foreløbig drøftelse.

Inden afholdelse af Rådsmøde (miljø) vil et udkast til headline indikatorer og status for sektorindikatorarbejdet blive fremlagt på Det Europæiske Råds møde den 10.- 11.12. 1999.

2. Formål og indhold

Global Assessment

Formålet med "Global Assessment" er at vurdere gennemførelsen af strategien i det 5. Miljøhandlingsprogram og angive mulige prioriteringer for arbejdet fremover.

"Global Assessment" indeholder en vurdering af strategien i det 5. Miljøhandlingsprogram, en vurdering af Europas Miljøtilstand baseret på Miljøagenturets rapport: "Environment in the European Union at the turn of the Century", en beskrivelse af EU i en global kontekst, en beskrivelse af hidtidige miljøpolitiske initiativer i EU og en strategisk tilgang til det fremtidige arbejde med bæredygtig udvikling, herunder bl.a. vedrørende integration af miljømæssige prioriteringer i Cardiff processen.

• Vurdering af strategien i det 5. Miljøhandlingsprogram:

Kommissionens 5. Miljøhandlingsprogram definerede fem sektorer (industri, energi, transport, landbrug og turisme) som indsatsområde for integration af miljøhensyn og syv temaer (Klima, forsuring, biodiversitet, vand, bymiljø, kystzoner og affald). Kommissionen vurderer, at på trods af det 5. Miljøhandlingsprograms ambitiøse vision for bæredygtig udvikling, har praktiske fremskridt været begrænsede, hvilket forklares med lav anerkendelse af forpligtelserne blandt medlemsstater og andre aktører og lille ejerskab i sektorerne for Programmet.

Evaluering af det 5. Miljøhandlingsprogram er vanskelig blandt andet som følge af manglen på mål og mekanismer for opfølgning. Ydermere har resultaterne som følge af Programmet en lang tidshorisont.

• Vurdering af Europas Miljøtilstand

Vurderingen er baseret på Miljøagenturets rapport, hvor følgende miljøproblemer fremhæves: sommer smog, stigende globale gennemsnitstemperaturer, CO2 udledninger, jorderosion og jordforurening, affald, trafikstøj, fragmenterede landskaber og tab af biodiversitet og kemikalier. Udviklingen i følgende sektorer fremhæves at give anledning til problemer: vejtransport, energiproduktion og -forbrug, turisme, forbrug og produktion af konsumgod er samt intensivt landbrug.

Det konkluderes, at indsatsen for at reducere miljøbelastningen er opvejet af, stigende efterspørgsel efter vejtransport, elektricitet osv.

• EU i en Global kontekst

Beskrivelsen af EU i en global kontekst fremhæver parametre som globalisering indenfor handel og kommunikation, stigende forskel mellem Nord og Syd og ændringer i befolkningens sammensætning (aldrende befolkning, fragmentering af familier). Der fremhæves problemer og muligheder ved de forskellige udviklingstendenser.

- En beskrivelse af hidtidige miljøpolitiske initiativer i EU:

Beskrivelsen omfatter Vandrammedirektivet, Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) direktiverne og delvis auto-olie direktivet som eksempler på tiltag, der indenfor konkrete miljøproblemer har inkluderet alle relevante aktører. Ligeledes omtales stigende anvendelse af økonomiske vurderinger, større subsidier ved anvendelse af rammedirektiver og positiv effekt ved frivillige aftaler som f.eks. med bilindustrien.

Endvidere fremhæves problemer med implementering og håndhævelse af lovgivningen, fremskridt med brug af økonomiske instrumenter især i medlemsstaterne, øget brug af andre instrumenter (f.eks. EMAS), og reform af subsidier (f.eks. i forbindelse med Agenda 2000).

Den stigende andel af tilskud til miljøtiltag omtales (Samhørighedsfonden, 5. Rammeforskningsprogram, LIFE) og en tættere forbindelse mellem miljø og struktur fondene. Endelig omtales initiativer indenfor fysisk planlægning, i relation til større åbenhed i politikudformningen og EUs rolle i international miljøpolitik.

Den generelle konklusion på den beskrivende del er

- at der er sket vigtige fremskridt med forebyggelse af ødelæggelse af miljøet,
 - at effektiviteten af miljølovgivningen afhænger af implementering og håndhævelse af reglerne,
 - at traditionel miljøregulering i sig selv er utilstrækkelig til at forhindre og forebygge de potentielle negative effekter af den sociale og økonomiske udvikling,
 - at vækst i vejtransport, energiforbrug og turisme er et resultat af sektorpolitikker og øvrige politikker, der ikke inkluderer miljømæssige målsætninger og
 - at der skal findes måder, således at sektorpolitikker integrerer miljøhensyn med henblik på en bæredygtig udvikling
- En strategisk tilgang til det fremtidige arbejde med bæredygtig udvikling.

Som del af Kommissionens interne reformproces angives det, at det er intentionen at udvikle en mere koordineret tilgang til politikudvikling, som skal ledes af en gruppe Kommissærer i relation til Vækst, Beskæftigelse og Bæredygtig Udvikling.

I Kommissionens strategiske tilgang til bæredygtig udvikling vil elementer som et sæt overordnede principper, der skal konkretiseres i et sæt handlingsplaner omhandlende forskellige økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter, et 6. Miljøhandlingsprogram, som vil være en af søjlerne i strategien og skal indeholde de væsentlige miljømæssige prioriteringer, og strategier for de væsentlige økonomiske sektorer, indgå.

Sektorstrategierne må nødvendigvis indeholde kvantitative mål og tiltag, europæiske, nationale, regionale og lokale komponenter samt indikatorer med henblik på overvågning af fremskridt.

Udvikling af et sæt overordnede principper tillige med strategier i de væsentligste økonomiske sektorer vil kunne være EUs bidrag til en strategi for bæredygtig udvikling til Rio plus 10 konferencen i år 2002.

De overordnede miljømæssige prioriteringer, som skal omsættes i kvantitative mål for miljøindsatsen og sektorstrategierne er en god miljøkvalitet og et sikkert miljø, der beskytter den menneskelige sundhed, en effektiv brug og forvaltning af de naturlige ressourcer og forebyggelse af klimaforandringer. For at opnå dette skal eksisterende tiltag og udvikling af nye tiltag med vægt på vand, kemikalier og klima implementeres, miljøhensyn skal integreres i andre politikker og der skal generelt anvendes en ansvarlig og demokratisk tilgang.

Der opregnes desuden en række prioriteringer for sektorerne, der bygger på det 5. Miljøhandlingsprogram med henblik på vurdering af fremskridt med integration af miljøhensyn i sektorerne.

Indikatorer

EU's udvikling af indikatorer skal overordnet ses som et ønske om at kunne vurdere om udviklingen i EU er bæredygtig. Arbejdet med og udviklingen af indikatorer skal derfor ses i tæt sammenhæng med en europæisk strategi for bæredygtig udvikling og formulering af miljø- og sektorstrategier, herunder fastsættelse af målsætninger og tidsrammer. Indikatorarbejdet skal for at give mening være en integreret del af strategiformulering på overordnet og på sektor/miljø-niveau.

Der arbejdes i EU med indikatorudvikling på flere områder og niveauer. Det højeste og mest aggregerede niveau er headline indikatorer, næste niveau er brede sæt af sektorindikatorer (transport, landbrug, energi) og indikatorer for miljøtilstand og udvikling i miljøproblemer.

Formålet med headline indikatorer er, at udvikle et begrænset sæt indikatorer på udvalgte områder, der kan blive generelt accepteret som de væsentligste indikatorer på miljøområdet til vurdering af miljømæssig bæredygtig udvikling. Målet er at finde én indikator for hvert område, som kommunikerer den overordnede miljømæssige udvikling og kan lede til politiske beslutninger, fastsættelse af nye målsætninger på miljøområdet eller gennemføre tiltag for at forbedre miljøtilstanden.

Forslaget til headline indikatorer indeholder på hvert område forslag til en aktuel indikator, en ideel miljøindikator, kort beskrivelse af det videre arbejde og tidsramme for udvikling af den ideelle miljøindikator. Den aktuelle indikator er udtryk for, hvor langt man kan komme i fastsættelsen af en indikator på baggrund af eksisterende data. Den ideelle indikator er den, der skal udarbejdes på sigt.

Issue	"Actual" indicator(s)	"Ideal" environmental headline indicator	Work to be done	Time frame
Climate Change	Aggregated index of 3 Greenhouse Gas emissions (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O) presented here	Aggregated index of 6 Greenhouse Gas emissions (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFCs, PFCs, SF ₆)	Aggregate of 3 main GHG available (approx. 98-99% of total GWP). Data collection of HFCs, PFCs and SF ₆ has to be improved	short- to mid-term
Air Quality	A) Number of days of pollution exceeding standards for different sites or B) Aggregated index of 3 or 4 pollutants (SO ₂ , NO _x , NH ₃ , NMVOCs) presented here as Aggregated emissions of main pollutants (by main environmental problems)	A) Number of days of pollution exceeding standards or B) Aggregated index of 4 pollutants (SO ₂ , NO _x , NH ₃ , NMVOCs)	Emission data of main pollutants available. Weighting factors (used for problem of acidification and problem of tropospheric ozone) have to be scientifically accepted. Need for better data on (small) particulates.	short- to mid-term short- to mid-term
Water Quality:- inland water - marine water	A) Proportion of inland water that comply the EU and national water quality standards of Nitrates Directive or B) N and P concentration in large rivers Eutrophication: index of nitrogen and phosphorus discharges in coastal and marine zones- indicator to be defined	A) Proportion of inland water that comply the EU and national water quality standards or B) European "river quality index" (to be defined) indicator to be defined	Selection of parameters needed Has still to be developed Has still to be developed	long-term long-term long-term
Water Quantity	Total fresh water abstraction presented here	Intensity of fresh water use (ratio, relating total water abstraction to water availability in terms of renewable water)	Partially available. Relevant improvements to be done concerning time coverage and data availability at national and local level (regional water balances)	mid-term
Nature & Bio-diversity		- Bio-diversity index based on genetic and habitat variety- Agri-environment programme	Has still to be developed	long-term
Land-Use	Growth of built up area	Changes in different uses of land, including the change from natural to built up area and erosion and desertification aspects	Indicator has to be defined and to be developed	long-term
Chemicals	Index of production and imports of hazardous chemicals/chemicals of concerns presented here	Toxicity weighted index on consumption of toxic chemicals	Further research needed for: assessment of chemicals risk to human health and the environment; identification of toxic chemicals to be covered in the index; improvement in data quantity and quality	long-term
Waste	Volume of landfilled waste presented here as Municipal and hazardous waste landfilled	- Volume of landfilled and incinerated waste (with and without energy recovering) - Recycling of selected waste streams	Data collection has to be improved	short- to mid-term
Resource Use	Gross inland energy consumption presented here	Total Material Requirement (TMR)	Data collection has to be improved	short- to mid-term
Urban Areas	Passenger transport by means of transport presented here	To be identified, possible indicators related first to transport, (air quality and land-use as related themes)	Has still to be developed	short- to mid-term
Fragile Eco-Systems				long-term

De enkelte sektorråd er, jf. Wien konklusionerne, ansvarlige for udarbejdelse af strategier, herunder fastsættelse af tidsfrister og indikatorer. Sektorindikatorerne skal bygge bro mellem miljøhensyn, bæredygtig udvikling og den økonomiske aktivitet.

Formulering af strategier og udvikling af indikatorer blev først igangsat for transport, energi og landbrug.

Det forventes, at der til Det Europæiske Råds møde i Helsinki vil foreligge følgende produkter:

- Transport: en zero-version (test-version) fra Transportrådet, udarbejdet af EEA i samarbejde med medlemslandene og Kommissionen.
- Landbrug: en Meddelelse fra Kommissionen om indikatorer under forberedelse
- Energi: en første version baseret en samling af data til en foreløbig liste af indikatorer

Tidsplanen for færdiggørelse af indikatorarbejdet er af Kommissionen skitseret således:

1999

- Indikatorrapport fra EEA
- Miljømæssige headlineindikatorer (første samling af data og indikatorer)
- Sektorindikatorer:
 - Transport and Environment Reporting Mechanism (TERM): zero-version
 - Energi: Første samling af data til en foreløbig liste af indikatorer
 - Industri: Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europaparlamentet om bæredygtig industri indikatorer

2000

- Sektorindikatorer:
 - Landbrug: Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europaparlamentet
 - Energi: "Indicators pocket book"
- Miljømæssige headline indikatorer: zeroversion baseret på eksisterende data

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke taget stilling til nærheds- og proportionalitetsprincippet hverken fsva. angår "Global Assessment" eller Headline indikatorer. "Global Assessment" er en vurdering af det 5. Miljøhandlingsprogram.

4. Konsekvenser for Danmark

Global Assessment:

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

—

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget har ingen økonomiske, herunder kommunaløkonomiske og administrative konsekvenser.

—

Beskyttelsesniveauet

Forslaget i sig selv vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

—

Indikatorer

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Såfremt der bliver tale om indsamling af ny data skal dette evt. fastlægges i bekendtgørelse.

—

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vil ikke have økonomiske, herunder kommunaløkonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark, da de foreslåede data og indikatorer allerede indrapporteres til Eurostat. Forslaget kan på lang sigt have økonomiske og administrative konsekvenser, hvis der udvikles ideelle indikatorer, hvor det eksisterende datagrundlag ikke er tilstrækkeligt. Der kan på nuværende tidspunkt ikke gives et skøn for omfanget, da det afhænger af det endelige valg af indikatorer, dog må ressourceforbrug til yderligere data til headline indikatorer vurderes at være begrænset. Der skal foreligge en zero-version ved udgangen af 2000. I løbet af efteråret 2000 vil det være muligt at skønne over eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser.

Med hensyn til sektorindikatorer er det på nuværende tidspunkt for tidligt at vurdere om forslagene vil medføre yderligere forpligtigelser.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Samlet set og på lang sigt kan forslaget have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, fordi der med forslaget kan blive sat fokus på områder, hvor udviklingen ikke er tilfredsstillende, og hvor der på baggrund heraf træffes politisk beslutning om iværksættelse af nye initiativer, som efterfølgende skal implementeres i Danmark.

5. Høring

Global Assessment:

Det foreliggende udkast til Global Assessment har ikke være udsendt i høring. Kommissionen har som udgangspunkt for udarbejdelsen af Global Assessment foretaget en spørgeskemaundersøgelse i medlemslandene af vurderingen og effekterne af det 5. Miljøhandlingsprogram. Ligeledes har et tidligere udkast til Global Assessment været udsendt til en bredere kreds af europæiske NGO'er og interesseorganisationer lige såvel som Kommissionen afholdt en "Konsultation" (februar 1999) med medlemslande, NGO'er, interesseorganisationer mv.

På baggrund heraf er der især blevet peget på, at det er vanskeligt at vurdere effektiviteten / graden af målopfyldelse i det 5. Miljøhandlingsprogram, da det 5. Miljøhandlingsprogram ikke i tilstrækkelig grad og på alle områder indeholder tydelige mål for indsatsen. Ligeledes er der blevet peget på, at det 5. Miljøhandlingsprogram har haft lav synlighed i medlemslandene og blandt øvrige aktører. Som forklaring herpå er det blevet fremhævet, at princippet om "fælles ansvar" - dvs. øvrige aktørers rolle og ansvar for opnåelse af målene i det 5. Miljøhandlingsprogram ikke har været tydeliggjort i tilstrækkelig grad.

Indikatorer

Det foreløbige forslag til headline indikatorer har endnu ikke være udsendt i høring. TERM har i flere omgange været hørt i medlemslandene.

European Environmental Bureau (EEB) har fremsendt et forslag til "Ten Green Tests for integration". EEB's hovedsynspunkter er, at headline indikatorer også skal være et redskab til kommunikation med medier og den brede offentlighed, at valget af headline indikatorer er et politisk valg af fokusområder, og at der opstilles klare politiske målsætninger og tidsfrister på hvert område.

EEB's forslag har fokus på ressourceudnyttelse og ressourceinput i produktion særligt i relation til sektorindikatorer. EEB har foreslået en målsætning om reduktion af total ressourceanvendelse med en faktor 10 inden for 30 år. Samtidig påpeger EEB behovet for, at målsætninger på miljøområdet skal integreres i og forholdes til alle sektorer, og at der skal fastsættes specifikke sektormål og sektorindikatorer med henblik på overvågning af udviklingen.

EEB's forslag omhandler områderne luftkvalitet, vandkvalitet, klimaforandringer, kemikalier (herunder tungmetaller), arealanvendelse, biodiversitet, vandforbrug, materialeforbrug (og affald), transport og landbrug. For hvert område er opstillet forslag til målsætning, indikator og tidshorisont for opfyldelse af målsætninger. EEB's foreslåede målsætninger er meget politiske. Eksempelvis kan nævnes 75% reduktion i drivhusgasudslip i år 2030 eller 50% reduktion af pesticidforbruget i år 2010.

Den 5. - 6. november 1999 afholdt Consultative Forum on Environment and Sustainable Development sammen med den Finske Nationale Komite for Bæredygtig Udvikling og European Environmental Advisory Council konferencen "Sustainability 21 - Transforming Markets". Konklusionerne fra konferencen var bl.a., at en fælles ramme for strukturering af headline indikatorer skal udvikles til støtte for Rådenes videre arbejde med integration, at headline indikatorer skal komplementeres med sektorindikatorer, som kan reflektere specifikke ansvarsområder og at headline indikatorer skal omfatte input (ressourceforbrug), output (emissioner, affaldsstrømme), responses (markedsinstrumenter og management værktøjer mv.) og outcome (påvirkning på human sundhed, social velfærd, biodiversitet, miljøkvalitet).

Forslaget har i sin foreløbige form været forelagt for Specialudvalget for miljø den 24. november 1999.

Ad punkt 7 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets
direktiv om nationale emissionslofter

-

Genoptryk af aktuelt notat

KOM(99)0125-99/0067

1. Status

Kommissionen oversendte den 16. juli 1999 ovennævnte forslag til medlemsstaterne.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1, TEF (tidligere artikel 130 S) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidl. artikel 189B).

Baggrunden for forslaget er Kommissionens forpligtelse til i henhold til EU's forsøringsstrategi og Rådskonklusionerne af december 1997 at fremsætte forslag til begrænsning af både den fotokemiske forurening med ozon og forsuringen. Det foreliggende direktiv er fremsat af Kommissionen sammen med et direktiv om luftens indhold af ozon.

Der er fremsendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Punktet blev drøftet på Rådsmødet (Miljø) den 12. oktober 1999 under en orienterende debat.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på at give en fremskridtsrapport.

2. Formål og indhold

Formålet med direktivet er at begrænse emissionerne af forsurende og eutrofierende stoffer og ozonforløbere for at forbedre beskyttelsen af miljøet og menneskers sundhed mod risikoen for negative virkninger fra forsurening, eutrofiering af jordbunden og troposfærisk ozon, idet målet på langt sigt er, at de kritiske niveauer og belastninger ikke overskrides, og at alle mennesker beskyttes effektivt mod de erkendte sundhedsfarer som følge af luftforurening.

Forsuring, eutrofiering og ozon er miljømæssigt sammenhængende problemer forårsaget af emissioner af svovldioxid (SO₂), kvælstofoxider (NO_x), flygtige organiske forbindelser (VOC) og ammoniak (NH₃). Det er Kommissionens udgangspunkt, at der ved at betragte de fire stoffer over en kam sikres den nødvendige sammenhæng i EU's bekæmpelsesstrategi.

Den overordnede miljømålsætning for de nationale emissionslofter er bl.a. inden udgangen af 2010 at mindst halvere størrelsen af de arealer, hvor de kritiske forsøringsbelastninger er overskredet i forhold til 1990. Denne målsætning skal være opfyldt i samtlige kvadrater på 150 x 150 km, som EU-landene af beregningsmæssige årsager er opdelt i.

Kommissionen har ud fra den overordnede målsætning og i samarbejde med International Institute for Applied System Analysis (IIASA) i Østrig for hvert af de fire stoffer beregnet et forslag til emissionslofter for hvert af de 15 EU-lande ved hjælp af den generelt accepterede beregningsmodel, RAINS. I beregningerne er der taget hensyn til den geografiske placering af de områder, hvor den kritiske belastning er overskredet, kildernes beliggenhed, den bedste til gængelige teknologi samt at reduktionerne bør ske på den mest omkostningseffektive måde. Beregningsgrundlaget har løbende været diskuteret med nationale eksperter.

De foreslåede emissionslofter, der skal være overholdt senest år 2010, fremgår for de enkelte medlemslande af Annex I til direktivet, og for Danmark af nedenstående tabel.

SO ₂			NO _x			VOC			NH ₃		
1990	2010	%	1990	2010	%	1990	2010	%	1990	2010	%
182	77	-58	282	127	-55	178	85	-52	122	71	-42

Tabel 1. De danske emissioner for 1990 og Kommissionens forslag til emissionslofter for år 2010, angivet i 1000 tons samt reduktionsprocenterne.

Desuden indeholder forslaget bestemmelser om

- opstilling af nationale programmer inden 1. oktober 2002 til sikring af at emissionslofterne kan opfyldes i 2010 og revision senest 1. oktober 2006,
- udarbejdelse af både nationale emissionsoversigter for de fire stoffer og fremskrivninger af deres emissioner frem til 2010,
- medlemslandenes rapportering til Kommissionen, og
- etablering en komité for at assistere Kommissionen.

Overvågningen er inddelt i en overvågning dels af kritiske belastninger (deposition), under hvilke der ikke antages at være tale om nævneværdige skadelige virkninger, dels af kritiske niveauer (luften), hvor der ved en overskridelse kan indtræde skadelige virkninger.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at nærheds- og proportionalitetsprincippet er overholdt, idet grænseoverskridende miljøproblemer må løses med en samordnet indsats og idet forslaget opstiller emissionslofter for medlemsstaterne baseret på en omkostningseffektiv fordeling af emissionsreduktioner mellem medlemsstater.

Forslaget er et delmål til udfyldning af EU's forsuringsstrategi.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at opfyldelse af allerede eksisterende lovgivning og miljømæssige målsætninger i det væsentlige vil være tilstrækkelig til at sikre de nødvendige reduktion i emissionen af de fire stoffer. Der tænkes fx her på de nationale og internationale målsætninger for CO₂ og andre drivhusgasser, kraftværkskvoterne for SO₂ og NO_x, svovlindholdet i brændsler, kravet om katalysatorer på nye personbiler samt Vandmiljøhandlingsplan II.

Økonomiske konsekvenser

Kommissionen har i forbindelse med forslaget fremlagt en vurdering af de økonomiske konsekvenser af forslaget for hvert medlemsland. Det fremgår heraf, at implementeringsomkostningerne for Danmark er skønnet til at være 5 mio. euro pr. år. Det skal bemærkes, at de 5 mio. euro (ca. 40 mio. dkr.) er de beregnede meromkostninger udover allerede eksisterende og vedtagne virkemidler, nationale som internationale. Ekstraomkostningerne på 5 mio. euro pr. år skal sammenlignes

med de årlige omkostninger på 623 mio. euro pr. år (ca. 4.7 mia. dkr.) for allerede eksisterende og vedtagne/planlagte virkemidler.

Der vil ikke være tale om kommunaløkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau.

Forslaget skønnes at forbedre beskyttelsesniveauet ganske væsentligt såvel i EU som i Danmark, som angivet i nedenstående tabel 2.

	Ikke beskyttet økosystemer mod forsuring (i % af total økosystem)		Ikke beskyttet økosystemer mod eutrofiering (i % af total økosystem)		Plantevæksteksponering (ozon) (mio. ha. x overskridelse ppm.h)			Befolkningseksponering (ozon) (mio. person ppm.h)		
	REF	NEL	REF	NEL	REF	NEL	Forsk. (%)	REF	NEL	Forsk. (%)
Danmark	2.3 ¹⁾	1.5	37.6	28.9	3	1	-67%	53	36	-32%
EU-total	4.3 ¹⁾	2.9	40.2	34.9	468	301	-36%	7183	5764	-20%

Tabel 2. Beskyttelsesniveauerne ved referencescenariet (REF) og ved de nye emissionslofter (NEL) for Danmark og for EU (år 2010).

1) For Danmark og EU-total var tallene i 1990 henholdsvis 13,8% og 24,7%

5. Høring

Der er ikke foretaget en ekstern høring af forslaget. Forslaget har været sendt i høring i EF-specialudvalget for miljø den 22. september 1999, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

På EF-specialudvalget for miljø den 24. november 1999 udtrykte Det Økologiske Råd ønske om, at dette forslag ses i sammenhæng med forslaget om store fyringsanlæg og at presset bør øges for et reelt fremskridt på dette område grundet de store problemer i forhold til ozonlaget. Greenpeace fandt at det ville være ønskeligt med en tidligere revision af direktivforslaget.

Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om luftens indhold af ozon

Genoptryk af grundnotat

KOM(99) 0125-99/0068

1. Status

Kommissionen oversendte den 16. juli 1999 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk 1, i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidl. artikel 189B).

Forslaget har baggrund i Rådets rammedirektiv om vurdering og styring af luftkvalitet (96/62/EF). Bilag I til rammedirektivet indeholder en liste over luftforurenende stoffer, som skal tages i betragtning ved vurdering og styring af luftkvaliteten, herunder ozon. Nærværende forslag er også en opfølgning på artikel 8 i direktiv 92/72/- EF (om luftforurening med ozon), der forpligter Kommissionen til at fremlægge forslag, den finder hensigtsmæssige for at kontrollere ozonforureningen i EU.

Der er tillige fremsendt grundnotat til Folketinget Europaudvalg den 30. september 1999. Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Punktet blev drøftet på Rådsmødet (Miljø) den 12. oktober under en orienterende debat.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på at give en fremskridtsrapport.

2. Formål og indhold

Formålet med direktivet er:

1. at opstille langsigtede målsætninger, "målværdier" samt en tærskelværdi for alarmering og en tærskelværdi for underretning af befolkningen med henblik på at undgå, forebygge eller mindske skadelige virkninger af ozon på miljø og sundhed
2. at sikre anvendelse af fælles målemetoder og vurderingsgrundlag for luftens indhold af ozon, og ozonforløberne i medlemsstaterne,
3. at sikre, at der indhentes fyldestgørende oplysninger om ozonniveauerne og at disse oplysninger gøres tilgængelige for offentligheden, samt
4. at sikre opretholdelse af eksisterende god luftkvalitet hvad angår ozon og forbedring i andre tilfælde.

Luftens indhold af ozon angives primært i mg/m^3 , dvs. "mikrogram ozon pr. kubikmeter luft".

Det foreliggende direktivforslag er fremsat af Kommissionen sammen med et forslag til direktiv om nationale lofter for emissionen af svovldioxid (SO_2), kvælstofoxider (NO_x), flygtige organiske forbindelser (VOC) og ammoniak (NH_3). Der er en nøje sammenhæng mellem emission af NO_x og VOC og dannelse af ozon. Der er derfor en nøje afstemt balance mellem de foreslåede grænseværdier for ozon og emissionsloftet for NO_x og VOC.

Mens emissionslofterne skal sikre, at ozonproblematikken er effektivt overvåget på det regionale niveau, skal målværdierne sikre den nødvendige overvågning på lokalt niveau. Direktivet kan også bruges som en indikator for fremskridt i forbedring af de regionale ozonniveauer. Implementering af både direktivet om nationale emissionslofter og målværdierne i nærværende direktiv om luftens indhold af ozon skal sikre, at målsætningerne kan overholdes.

Målsætningen med direktivet er bl.a. en reduktion - på det samlede EU-plan - på mindst 2/3 af overskridelserne i 1990 af langtidsmålsætningen for sundhed og en reduktion på mindst 1/3 af overskridelserne af målsætningen for vegetation.

I modsætning til ozonlaget højt oppe i stratosfæren, der beskytter mod farlig UV-B-stråling, er ozon i troposfæren nær jordoverfladen en væsentlig forureningskomponent. Den menneskeskabte direkte emission af ozon er helt uvæsentlig, idet ozon er en såkaldt sekundær forurening, der ved en fotokemisk proces dannes i atmosfæren ud fra såkaldte ozonforløbere, primært kvælstofoxider (NO_x) og flygtige organiske forbindelser (VOC'er). En betingelse for processen, der ofte betegnes som smog, er rigeligt sollys og ofte høje temperaturer. De højeste ozonniveauer forekommer derfor i sommerperioden.

De naturlige kilder til ozon i luften er transport fra stratosfæren og lyn, der tilsammen antages at bidrage med omkring 20% af gennemsnitsniveauerne ved jordoverfladen. Det globale baggrundsniveau i Europa for ozon i troposfæren ligger omkring 60 - 70 mg/m^3 om sommeren.

Da ozon og dens forløbere kan transporteres over meget lange afstande er fotokemisk luftforurening også et regionalt problem, hvor kilder også uden for EU bidrager til ozonforureningen i EU.

Ozon er en meget reaktiv forurening, der kan reagere med både biologisk materiale og andre materialer som fx metaller, gummi og papir. For mennesker er det især luftvejssystemet, der angribes ved høje ozonniveauer og flere studier antyder, at der også kan forekomme et forhøjet antal dødsfald ved smog-episoder. Hertil kommer afgrødetab, som i Danmark er skønnet til omkring 1 mia. dkr. pr. år.

Det centrale element i direktivet er et sæt målværdier til beskyttelse af både sundhed og vegetation. De angivne værdier skal være opfyldt senest for kalenderåret 2010:

	Parameter	Målværdi
1. Værdimål for beskyttelse af sundhed	Højeste 8-timers gennemsnit i løbet af en dag, beregnet som løbende gennemsnit.	120 mg/m^3 må ikke overskrides i mere end 20 dage pr. år

		regnet som gennemsnit over 3 år
2. Værdimål for beskyttelse af vegetation	AOT40, beregnet ud fra 1 times værdier fra maj til juli	17000 mg/m ³ x timer, regnet som gennemsnit over 5 år.

En målværdi er i direktivet defineret som en målsætning for luftkvalitet, der så vidt muligt skal opnås inden for en given periode. AOT40 er summen af forskellen mellem de målte timemiddelværdier større end 80 mg/m³ og 80 mg/m³ over en given sommerperiode idet, der kun medregnes timemiddelværdier, der er målt mellem kl. 08.00 og 20.00 for hver dag.

Medlemslandene skal ud fra angivne retningslinier udarbejde oversigter over de områder, hvori niveauerne er højere end de angivne målværdier, og udarbejde programmer, der sikrer overholdelse af målværdierne fra og med år 2010.

Desuden indeholder direktivforslaget et sæt langsigtede målsætninger:

	Parameter	Langsigtet målsætning, der ikke må overskrides
1. Langsigtet målsætning for beskyttelse af sundhed	Højeste 8-timers gennemsnit i løbet af et kalenderår, regnet som løbende gennemsnit	120 mg/m ³
2. Langsigtet målsætning for beskyttelse af vegetation	AOT40, regnet ud fra 1 times værdier fra maj til juli	6000 mg/m ³ x timer

Der er ikke angivet nogen dato for, hvornår den langsigtede målsætning skal være overholdt.

Direktivets langsigtede målsætning for så vidt angår sundhedsbeskyttelsen og vegetation er i overensstemmelse med WHO's nye retningslinier.

Forslaget indeholder også tærskelværdier for hhv. underretning og alarmering af befolkningen samt angivelse af indholdet i orienteringen:

	Parameter	Tærskelværdi
Underretningstærskel	1 times gennemsnit	180 mg/m ³
Alarmeringstærskel	1 times gennemsnit	240 mg/m ³

Forslaget indeholder desuden en række bestemmelse om målenettets etablering, landenes analyse af de indsamlede data, landenes rapporteringsforpligtelser over for Kommissionen, Kommissionens forpligtelser over for Rådet og Parlamentet samt andre bestemmelser af administrativ art, herunder at landene inden den 1. januar 2001 skal have implementeret direktivet nationalt.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Kommissionen vurderer, at principperne er overholdt, idet ozon er et sekundært forureningsstof og stærkt grænseoverskridende, hvorfor det er mest hensigtsmæssigt at udarbejde en strategi på EF-plan. Det anføres endvidere, at forslaget opstiller generelle EF-dækkende luftkvalitetsmålsætninger, samtidig med at medlemsstaterne er ansvarlige for at afgøre, hvilke foranstaltninger, der egner sig bedst til de lokale forhold.

Forslaget er en udfyldning af Rådets rammedirektiv om vurdering og styring af luftkvalitet (96/62/EF). Det er tanken, at forslaget skal erstatte direktiv 92/72/EF om luftforurening med ozon.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Regulering vedrørende luftkvalitet i Danmark sker ved miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelser med hjemmel heri. Overvågningen af luftens indhold af ozon er reguleret af bekendtgørelse nr. 184 af 11. marts 1994. Implementering af dette direktivforslag vil ske ved en ændring af denne bekendtgørelse.

Økonomiske konsekvenser

Luftkvaliteten måles i Danmark under det "landsdækkende luftkvalitetsmåleprogram" (LMP), som udføres i samarbejde mellem Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøstyrelsen og frivilligt deltagende kommuner. En ny version af LMP (LMP IV) er udarbejdet med henblik på at opfylde de krav, der følger af direktivforslaget om grænseværdier for svovldioxid, kvælstofdioxid, partikler og bly, direktivforslaget om benzen og CO samt nærværende forslag. I år 2000 er det samlede budget for måleprogrammet 6,5 mio. kr., hvor Miljøstyrelsen bidrager med 4,5 mio. kr., Danmarks Miljøundersøgelser med 1,5 mio. kr. og de involverede kommuner med 0,5 mio. kr. For så vidt angår de kommunaløkonomiske konsekvenser er der truffet aftale mellem Miljøstyrelsen og de involverede kommuner

Beskyttelsesniveau

Gennemførelse af reduktionsforslagene på europæisk plan af NO_x- og VOC-emissionerne som angivet i direktivforslaget om emissionslofter vil medføre et forbedret beskyttelsesniveauet hvad angår høje ozonkoncentrationer - såvel i EU som i Danmark.

5. Høring

Forslaget har ligeledes været i høring i EF-specialudvalget for miljø d. 22. september 1999, hvor Det Økologiske Råd fremførte, at Danmark bør være klar til at skærpe grænseværdien på 120 mikrogram/m³.

Forslaget har været forelagt EF-specialudvalget for Miljø den 24. november 1999. Der var ingen bemærkninger til forslaget.

Ad punkt 8 - Fællesskabets revision af kemikaliestrategien

1. Status

Der er ikke modtaget dokumenter på punktet.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på en præsentation fra Kommissionen.

Det kan oplyses, at punktet ligeledes er sat på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 13.-14. december 1999 med henblik på, at Kommissionen giver en status for arbejdet.

2. Formål og indhold

Rådet (miljø) vedtog på samlingen den 20.-21. december 1998 konklusioner, hvori der gives udtryk for behovet for at arbejde med udviklingen af en integreret og sammenhængende strategi for Fællesskabets kommende kemikaliepolitik, som i tilstrækkelig grad afspejler forsigtighedsprincippet og bæredygtighedsprincippet, og som præciserer de forpligtelser, der påhviler de involverede parter, så det bliver muligt at sikre et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og for miljøet i et marked for kemikalier under hurtig udvikling, og så det indre marked kan fungere effektivt.

Disse konklusioner var en reaktion på Kommissionens Meddelelse om status for EU's kemikalielovgivning, hvori der indgik en vurdering af nøgledirektiverne på området.

Det forventes, at Kommissionen på rådsmøde (Indre Marked) den 7. december 1999 vil redegøre for status for arbejdet med en kemikaliestrategi.

3. Nærheds og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort herfor.

4. Konsekvenser for Danmark

Evt lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark kendes ikke på nuværende tidspunkt.

5. Høring

Der er endnu ikke foretaget høring.

Ad punkt 9 - Kommissionens arbejdsprogram

Der er endnu ikke modtaget dokumenter til dette punkt.

—
Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på, at Kommissæren giver en mundtlig orientering på Rådsmødet om prioriteterne under det portugisiske formandsskab fra januar-juni 2000.